

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 1

1. Класифікація банківських кредитів.

Задача.

Кредит в розмірі 5000 грн. було взято 12.04 поточного року з терміном погашення 10.08 поточного року за ставкою 20% річних.

Виплата процентів разом із поверненням кредиту.

Необхідно розрахувати суми відсоткових платежів, використовуючи методи визначення кількості днів для розрахунку відсотків «факт/факт», «факт/360» і «30/360».

Які з цих методів вигідні банку, а які позичальнику?

Тести:

1. Позички, рішення про видачу яких приймається банком окремо за кожною позичкою на підставі заяви та інших документів клієнта – це:

- А) гарантовані позички з попередньо обумовленою датою видачі;
- Б) перманентні позички;
- В) одноразові позички;
- Г) гарантовані позички з видачею у міру виникнення у ній потреби.

2. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:

- а) 60 % від їхньої заставної вартості;
- б) 70 % від їхньої заставної вартості;
- в) 80 % від їхньої заставної вартості;
- г) 90 % від їхньої заставної вартості.

3. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

- а) професійна діяльність з цінними паперами;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) емісійна діяльність банків;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

4. Розрахунки за експорт та імпорт товару без відстрочення платежу або з відстроченням, що відповідно до договору не перевищує строків, установлених законодавством України для здійснення таких розрахунків, є:

- А) валютними операціями, пов'язаними з рухом капіталу;
- Б) поточними неторговельними операціями в іноземній валюті;
- В) поточними торговельними операціями в іноземній валюті;
- Г) валютно-обмінними операціями з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

5. У зобов'язанні банку надати клієнтові кредит при виникненні у нього потреби у визначеному розмірі протягом обумовленого терміну (як правило, кварталу) полягає сутність:

- а) одноразової позички;
- б) перманентної позички;
- в) гарантованої позичкової операції;
- г) державної позички.

6. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;
- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

7. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;

- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

8. Перекази заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної допомоги, виплат і компенсацій, належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

9. На строк, зафіксований у кредитній угоді надаються банком:

- а) прострочені;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) строкові позички;
- г) відстрочені, або пролонговані.

10. Довгострокові позички, що надаються банками під заставу нерухомості – землі і будівель виробничого й житлового призначення – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) поточний рахунок з овердрафтом;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

11. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

12. Купівля у фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

13. На невизначений строк надаються банками:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) прострочені;
- г) відстрочені, або пролонговані.

14. Кредитні відносини між кредитором і позичальником, що ґрунтуються на відносно нескладній операції прийняття до застави і визначення вартості цінних паперів, – це:

- а) споживчий кредит;
- б) контокорентний кредит;
- в) позички під заставу цінних паперів;
- г) іпотечний кредит.

15. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (деPOSITНИХ установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

16. Продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;

- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

17. Позички, за якими закінчилися строки повернення, встановлені в кредитних угодах між банком і позичальником, а кошти банку не повернені, вважають:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) простроченими;
- г) відстрочені, або пролонговані.

18. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) овердрафт;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

19. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

20. Конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;

Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

21. Позички, за якими банком перенесені строки повернення на пізніший час, – це:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) прострочені;
- г) відстрочені, або пролонговані.

22. Надаються тільки в національній валюті фізичним особам – громадянам України, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) контокорентний кредит;
- в) споживчі кредити;
- г) іпотечний кредит.

23. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

24. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

25. За згодою сторін (банку і позичальника) і притаманна стабільній економіці та короткостроковим кредитам застосовується:

- а) звичайний кредит;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) фіксована процентна ставка;
- г) дисконтний кредит.

26. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

- а) лізинг;
- б) овердрафт;
- в) факторинг;
- г) капітальні вкладення.

27. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

28. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

29. Засобом зменшення ризику банківських втрат в умовах нестабільної економіки, значних темнів інфляції і при довгостроковому кредитуванні, є:

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

30. Вид господарської діяльності, спрямований на інвестування коштів і надання лізингодавцем лізингоодержувачу на певний строк і за певну плату майна, – це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) капітальні вкладення.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 2

1. Принципи й умови кредитування.

Задача.

Підприємство 1 березня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 червня під 18% річних. 01 травня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 30% основної суми позики. Розрахуйте суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом “факт/факт”.

Тести:

1. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

2. За способом сплати процента розрізняються банківські позички з виплатою процентів у міру використання позичкових коштів. Це – :

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

3. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачас:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

4. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

5. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

6. За способом сплати процента розрізняються банківські позички з виплатою процента одночасно з одержанням позичкових коштів. Це – :

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

7. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

8. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

9. Платіжні доручення в іноземній валюті приймаються уповноваженим банком до виконання протягом:

- А) 5 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Б) 10 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- В) 15 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Г) 20 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);

10. За переважною більшістю банківських кредитів процент сплачується через певний час після видачі (як правило, через місяць). Це – :

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайні кредити;
- г) дисконтні кредити.

11. Лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі), за договором:

- а) прямого лізингу;
- б) сублізингу;
- в) фінансовий лізингу;
- г) оперативного лізингу.

12. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

13. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

14. Утримання процента одночасно з видачею позички передбачає надання:

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайного кредиту;
- г) дисконтного кредиту.

15. У формі вкладень коштів у відтворення основних фондів через нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств, здійснюються:

- а) факторинг та форфейтинг;
- б) лізинг та сублізинг;

в) оперативний та фінансовий лізинг;

г) капітальні вкладення.

16. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

а) короткострокового акцепту;

б) довгострокового акцепту;

в) «сходів»;

г) «штанги».

17. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

А) «спеціальний платіжний засіб»;

Б) «фінансові документи»;

В) «комерційні документи»;

Г) «документи на переказ».

18. Банківським консорціумом, у якому один із банків виконує роль менеджера, збирає з банків-учасників необхідну для клієнта суму ресурсів, складає з позичальником кредитну угоду і надає позичку, надаються:

а) звичайного кредиту;

б) паралельні позички;

в) консорціумні позички;

г) дисконтного кредиту.

19. Об'єктами довгострокового інвестування не можуть бути:

а) будівництво нових підприємств;

б) організація випуску нової продукції;

в) ремонт приміщень підприємства;

г) технічне переозброєння.

20. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

а) короткострокового акцепту;

б) довгострокового акцепту;

в) «сходів»;

г) «штанги».

21. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

А) відкрите інкасо;

Б) закрите інкасо;

В) чисте інкасо;

Г) документарне інкасо.

22. Участь у наданні позичок кількох банків, але кожний банк окремо оформляє кредит клієнту на однакових погоджених умовах, передбачають:

а) синдіковані позички;

б) паралельні позички;

в) звичайного кредиту;

г) дисконтного кредиту.

23. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

а) простий позичковий рахунок;

б) спеціальний позичковий рахунок;

в) поточний рахунок з овердрафтом;

г) кореспондентський рахунок.

24. Метод, який передбачає придбання короткострокових цінних паперів (терміном 2 – 3 роки) в межах короткострокового часового інтервалу:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

25. Доручення своєму банку про інкасування певної суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета документів: фінансових документів, що супроводжуються комерційними документами; комерційних документів, що не супроводжуються фінансовими документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

26. Позичка має бути повернена позичальником банку в заздалегідь обумовлений строк, тобто він конкретизує повернення кредиту в певний час, означає:

- а) принцип забезпеченості позичок;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип строковості;
- г) принцип платності.

27. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) – надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

28. Метод, направлений на отримання доходу. Даний метод доцільно використовувати в період падіння відсоткових ставок:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

29. Акредитив, який може бути анульований або умови якого може змінити банк-емітент за вказівкою клієнта (імпортера) без попереднього повідомлення бенефіціара, – це:

- А) покритий акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) відкличний акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

30. Вкладання позичкових коштів у конкретні господарські процеси, проекти, заходи, припускає:

- а) принцип строковості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 3

1. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

Задача.

Кредит для купівлі автомобіля вартістю 65000 грн. відкрито на 5 років під 11%. Початковий внесок покупця – 10 тис. грн., а решта боргу буде сплачуватись щомісячно протягом усього терміну кредитної угоди. Розрахуйте суму щомісячних платежів позичальника.

Визначити:

- 1) загальну суму відсотків, що сплатить позичальник банку за п'ять років;
- 2) загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

2. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

3. Акредитив, який не можна анулювати або змінювати без згоди експортера (бенефіціара), – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

4. Захистити інтереси банку і не допустити збитків від неповернення боргу внаслідок неплатоспроможності позичальника має:

- а) принцип строкості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

5. Онкольний кредит банку – це:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) кредит до запитання.

6. Комбінування стратегії короткострокового та довгострокового акцептів поєднує в собі метод, який полягає в інвестуванні основної маси коштів у цінні папери як з невеликими, так і з тривалими термінами обігу, і лише незначну частину портфеля складають середньострокові цінні папери:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

7. Акредитив, під який банк-емітент надає в розпорядження іноземного банку, що виконуватиме акредитив, валютні кошти через відкриття депозиту у виконуючому банку, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;

Г) непокритий акредитив.

8. Найпоширенішою формою банківського строкового кредитування є:

- а) контокорентний рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) простий позичковий рахунок;
- г) поточний рахунок з овердрафтом.

9. Вид короткострокового комерційного кредиту, який повинен погашатися позичальником на першу вимогу кредитора:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) онкольний кредит.

10. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

11. Акредитив, під який валютні кошти не надаються, тобто не заморожуються, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

12. На якому рахунку може бути тільки активне (дебетове) сальдо, кожний факт видачі і погашення кредиту оформляється відповідними документами клієнта або банку (платіжне доручення, розпорядження кредитного відділу банку операційному відділу тощо)?

- а) на контокорентному рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на простому позичковому рахунку;
- г) на поточному рахунку з овердрафтом.

13. Особливий вид економічних відносин з приводу кредитування банками своїх позичальників під заставу нерухомого майна – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) дисконтний кредит;
- г) онкольний кредит.

14. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

15. До основних форм міжнародних торговельних розрахунків відносять:

- А) платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, розрахунковий чек, платіжна вимога;
- Б) акредитива та вексельна форма розрахунків;
- В) банківський переказ, інкасо, документарний акредитив;
- Г) акредитивна, інкасова, вексельна форми розрахунків, а також форми розрахунків за розрахунковими чеками та з використанням розрахункових документів на паперових носіях та в електронному вигляді.

16. Банком в окремих випадках, наприклад при кредитуванні позичальника під заставу векселів, застосовується:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;

- в) контокорентний рахунок;
 г) поточний рахунок з овердрафтом.
17. Кредит без забезпечення, виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит – це:
 а) овердрафт;
 б) іпотечний кредит;
 в) бланковий кредит;
 г) онкольний кредит.
18. Цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску), називають:
 а) привілейованою акцією;
 б) облігацією;
 в) депозитним сертифікатом;
 г) векселем.
19. Які документи використовуються при чистому інкасо:
 А) термінова тратта або тратта на пред'явника;
 Б) комерційні рахунки-фактури або інвойс;
 В) фінансові документи (векселі, чеки та інші);
 Г) страхові поліси або сертифікати тощо.
20. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:
 а) простий позичковий рахунок;
 б) спеціальний позичковий рахунок;
 в) поточний рахунок з овердрафтом;
 г) кореспондентський рахунок.
21. Банки надають надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком, стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію:
 а) овердрафт;
 б) іпотечний кредит;
 в) бланковий кредит;
 г) онкольний кредит.
22. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:
 а) брокерські операції;
 б) дилерські операції;
 в) інвестиційні операції;
 г) розрахунково-клірингова діяльність.
23. Операції, що не пов'язані з комерційною діяльністю підприємств, організацій, громадян, експортом та імпортом товарів (послуг), а також рухом капіталу, – це:
 А) поточні торговельні операції;
 Б) поточні неторговельні операції;
 В) валютні операції, пов'язані з рухом капіталу;
 Г) валютно-обмінні операції.
24. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) — надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?
 а) на простому позичковому рахунку;
 б) на спеціальному позичковому рахунку;
 в) на поточному рахунку з овердрафтом;
 г) на кореспондентському рахунку.
25. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:
 а) інвестиційний кредит;
 б) іпотечний кредит;

- в) кредитна лінія;
  - г) кредит до запитання.
26. До іпотечних цінних паперів належать:
- а) сертифікати, чеки, лотереї;
  - б) облігації, сертифікати, заставні;
  - в) акредитиви, облігації, чеки;
  - г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.
27. Крос-курс – це:
- а) різниця між курсами продавця та покупця;
  - б) курс, згідно з яким банк продає валюту;
  - в) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;
  - г) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.
28. Розподіл кредитів між клієнтами, які здійснюють свою діяльність у різних галузях економіки, означає:
- а) портфельна диверсифікація;
  - б) географічна диверсифікація;
  - в) галузева диверсифікація;
  - г) диверсифікація продуктів та послуг.
29. Кредитна угода, відповідно до якої протягом передбаченого договором терміну банк виділяє позичальнику кредит у межах узгодженої суми (ліміту кредитування) на умовах, що відрізняються від умов одноразового надання кредиту:
- а) інвестиційний кредит;
  - б) іпотечний кредит;
  - в) кредитна лінія;
  - г) кредит до запитання.
30. Цінні папери за формою існування поділяються на:
- а) паперові та бланкові;
  - б) електронні та в формі квитанцій;
  - в) документарні та бездокументарні;
  - г) бланкові та електронні.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 4

1. Форми забезпечення повернення банківських позичок.

Задача.

Банк 01 лютого поточного року видав короткотерміновий кредит юридичній особі МП «Темп» на суму 250000 грн. під 26 % річних терміном до 01 серпня поточного року. Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Використовується класичний спосіб погашення кредиту.

Визначити суму нарахованих процентів за кожен період (місяць) використовуючи методи їх нарахування «30/360», «факт/360» та «факт/факт».

Які з цих методів вигідні банку, а які позичальнику?

Тести:

1. Операція з купівлі іноземної валюти за гривні – це:
  - А) торгівля іноземною валютою;
  - Б) купівля іноземної валюти;
  - В) продаж іноземної валюти;
  - Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.
2. В розподілі кредитів між позичальниками, які перебувають у різних населених пунктах, регіонах або країнах, полягає:
  - а) галузева диверсифікація;
  - б) географічна диверсифікація;
  - в) портфельна диверсифікація;
  - г) диверсифікація продуктів та послуг.
3. Кредит, який надається тільки в національній грошовій одиниці фізичним особам – резидентам України на придбання товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку, якщо інше не передбачено умовами кредитного договору, – це:
  - а) кредитна лінія;
  - б) інвестиційний кредит;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.
4. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:
  - а) андеррайтинг, зберігання, управління;
  - б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
  - в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
  - г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.
5. Операція з продажу іноземної валюти за гривні – це:
  - А) торгівля іноземною валютою;
  - Б) купівля іноземної валюти;
  - В) продаж іноземної валюти;
  - Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.
6. Розподілення кредитів банку між широким колом клієнтів, у тому числі великими і малими компаніями, підприємствами малого бізнесу, фізичними особами, урядовими та громадськими організаціями, домашніми господарствами тощо з різноманітними джерелами доходу і заставою, означає:
  - а) галузева диверсифікація;
  - б) географічна диверсифікація;
  - в) портфельна диверсифікація;
  - г) диверсифікація продуктів та послуг.
7. Кредит, який надається фізичним особам на придбання споживчих товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку – це:
  - а) кредитна лінія;
  - б) інвестиційний кредит;

- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

8. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

- а) професійна діяльність з цінними паперами;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) емісійна діяльність банків;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

9. Операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

10. Пропозицію широкого кола фінансових послуг з метою зменшення ризику зниження доходів за окремою послугою або невеликим числом послуг, що пропонуються банком. Важливішою причиною розвитку нових послуг є диверсифікація ризику, пов'язаного з пакетом існуючих банківських послуг, являє собою:

- а) галузева диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) портфельна диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.

11. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

12. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

13. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

14. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

15. Перерозподіл ризиків за допомогою трансформації активів банку (позик та інших активів) у цінні папери для продажу інвесторам – це:

- а) ліміти галузі;
- б) ліміти позичальників;
- в) сек'юритизація активів;
- г) ліміти на обсяг і структуру кредитного портфеля.

16. Грошова позика, що надається з використанням: акумулювання кредитних ресурсів у певному банку; гарантування певної суми кредиту провідним банком або групою банків; зміни банками-учасниками кредитних ресурсів за рахунок залучення інших банків для участі у консорціумній операції, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

17. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

18. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

19. До загальних вимог щодо кількісної характеристики предметів застави належать такі:

- а) предмети застави повинні мати грошову оцінку;
- б) вартість заставленого майна повинна перевищувати суму позички і процентів за нею;
- в) предмет застави повинен належати заставодавцю;
- г) кредитор повинен мати можливість здійснювати контроль за збереженням застави.

20. Онкольні кредити – це кредити, які надаються...:

- а) на споживчі цілі;
- б) за умови, що кредит має бути повернутий на першу вимогу банку;
- в) без забезпечення;
- г) за умови, що кредит має бути повернутий не пізніше зазначеного в угоді терміну.

21. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

22. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

23. При розрахунку чистого кредитного ризику за методикою НБУ до уваги не береться:

- а) фінансовий стан позичальника;
- б) стан обслуговування боргу;
- в) прийняте забезпечення;
- г) рівень процентної ставки.

24. Будівництво індивідуальних житлових будинків є об'єктом:

- а) середньострокового кредитування;
- б) поточного кредитування;
- в) короткострокового кредитування;

Г) довгострокового кредитування.

25. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

26. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

27. До основних принципів банківського кредитування не належить:

- а) платність;
- б) соціальний ефект;
- в) строковість;
- г) повернення кредиту.

28. Купівля квартир у житлових будинках є об'єктом:

- а) середньострокового кредитування;
- б) поточного кредитування;
- в) короткострокового кредитування;
- г) довгострокового кредитування.

29. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

30. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 5

1. Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.

Задача.

Підприємство 1 вересня отримало в банку позику, розмір якої 500000 грн., терміном до 1 листопада під 12% річних. 01 жовтня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 18%. На цей час було погашено 50% основної суми позики. Використовується класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок). Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Проблемним не вважається кредит, за яким:
  - а) значно знизилась ринкова вартість забезпечення;
  - б) термін дії кредитної угоди змінено;
  - в) своєчасно не здійснено один чи кілька платежів;
  - г) банк має сумнів щодо його повернення..
2. Метод, що враховує вартість залучених коштів банку, а також всі витрати, що пов'язані з наданням кредиту – це:
  - а) метод «надбавки»;
  - б) метод базова ставка плюс ;
  - в) метод «вартість плюс»;
  - г) метод аналізу доходності клієнта.
3. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:
  - а) діяльність з управління цінними паперами;
  - б) брокерська діяльність;
  - в) дилерська діяльність;
  - г) андеррайтинг.
4. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:
  - а) ф'ючерсним;
  - б) форвардним;
  - в) свопом;
  - г) опціоном.
5. До способів захисту від кредитного ризику не належать:
  - а) диверсифікація;
  - б) лімітування;
  - в) аналіз кредитоспроможності позичальника;
  - г) підписання кредитної угоди.
6. Метод, що враховує вартість залучених банком коштів, операційні витрати по наданню позики (заробітна плата співробітників, вартість обладнання і матеріалів тощо), надбавку за рівень ризику невиконання позичальником зобов'язань та нормальну рентабельність банківської діяльності:
  - а) метод «надбавки»;
  - б) метод базова ставка плюс ;
  - в) метод «вартість плюс»;
  - г) метод аналізу доходності клієнта.
7. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:
  - а) дилерська діяльність;
  - б) брокерська діяльність;
  - в) діяльність з управління цінними паперами;

г) андеррайтинг.

8. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;
- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатор іноземних валют.

9. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні до уваги не береться:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

10. Кошти, що надаються кредитором (банком або іншою фінансовою установою) фізичним особам на придбання споживчих товарів або послуг у тимчасове користування, під процент, на умовах строковості та платності – це:

- а) кредитна лінія;
- б) інвестиційний кредит;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

11. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

12. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:

- а) маржа;
- б) крос-курс;
- в) спред;
- г) операція сторно.

13. Предметом застави при іпотечному кредитуванні не може бути:

- а) земля;
- б) рухоме майно;
- в) квартира;
- г) комунікації.

14. Передбачає врахування вартості залучених банком ресурсів, витрат, пов'язаних з наданням кредиту, а також бажаного рівня прибутковості кредитної операції:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

15. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

16. Розрахунки за експорт та імпорт товару без відстрочення платежу або з відстроченням, що відповідно до договору не перевищує строків, установлених законодавством України для здійснення таких розрахунків, є:

А) валютними операціями, пов'язаними з рухом капіталу;
 Б) поточними неторговельними операціями в іноземній валюті;
 В) поточними торговельними операціями в іноземній валюті;
 Г) валютно-обмінними операціями з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

17. Коефіцієнтний аналіз належить до такого етапу оцінювання кредитоспроможності клієнта:

- а) загальне уявлення про клієнта;
- б) аналіз фінансового стану клієнта;
- в) аналіз предмета застави;
- г) аналіз ефективності угоди.

18. Метод, в основу якого береться вартість залучених та запозичених коштів, потім додається премія за ризик неповернення кредиту і бажаний рівень прибутковості, – це:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

19. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

20. Перекази заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної допомоги, виплат і компенсацій, належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;

Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

21. За допомогою техніки кредитного скорингу зарубіжні банки оцінюють таких позичальників:

- а) підприємства;
- б) банки;
- в) фізичних осіб;
- г) фізичних і юридичних осіб.

22. Передбачає визначення кредитної ставки, з огляду на ставки провідних банків-конкурентів в для першокласних позичальників за короткостроковими кредитами:

- а) метод базова ставка плюс;
- б) метод цінового лідерства;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

23. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

24. До матеріальних форм забезпечення кредитів належить:

- а) гарантія третьої особи;
- б) страхування;
- в) переуступлення контрактів і дебіторської заборгованості;
- г) поручительство третьої сторони.

25. Передбачає врахування вартості залучених банком ресурсів, витрат, пов'язаних з наданням кредиту, а також бажаного рівня прибутковості кредитної операції:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

26. Метод, який передбачає придбання короткострокових цінних паперів (терміном 2 – 3 роки) в межах короткострокового часового інтервалу:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

27. Купівля у фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

28. До основних етапів кредитування не належить:

- а) попередній;
- б) поточний;
- в) робота з проблемними кредитами;
- г) завершальний.

29. До якого методу визначення процентної ставки належить така формула: LIBOR + кредитний спред?

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

30. Метод, направлений на отримання доходу. Даний метод доцільно використовувати в період падіння відсоткових ставок:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 6

1. Ціна банківського кредиту.

Задача.

Підприємство 1 березня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 червня під 18% річних. 01 травня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 30% основної суми позики. Класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок). Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

2. У класифікації банківських кредитів за строками користування зайвою є така класифікаційна група:

- а) до запитання;
- б) строкові;
- в) прострочені;
- г) у розстрочку.

3. Премію за ризик невиконання зобов'язань клієнтом і премію за строк надання кредиту, що відображає ризик тривалості періоду кредитування, включає:

- а) процентна маржа;
- б) чистий спред;
- в) непроцентна маржа;
- г) кредитний спред.

4. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

5. Конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

6. Юридичний документ, що визначає взаємні обов'язки та відповідальність між банком і клієнтом з нагоди одержання останнім кредиту, називають:

- а) кредитною справою;
- б) договором застави;
- в) кредитною угодою;
- г) договором страхування.

7. Сукупність заходів та дій щодо формування складу кредитного портфеля і контролю над ним як єдиним цілим, а також встановлення стандартів для прийняття конкретних рішень, – це:

- а) кредитна операція банку;

- б) кредитний процес банку;
- в) кредитна політика банку;
- г) кредитна послуга банку.

8. Комбінування стратегії короткострокового та довгострокового акцептів поєднує в собі метод, який полягає в інвестуванні основної маси коштів у цінні папери як з невеликими, так і з тривалими термінами обігу, і лише незначну частину портфеля складають середньострокові цінні папери:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

9. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

10. Проблемним не вважається кредит, за яким:

- а) значно знизилась ринкова вартість забезпечення;
- б) термін дії кредитної угоди змінено;
- в) своєчасно не здійснено один чи кілька платежів;
- г) банк має сумнів щодо його повернення.

11. Ризик забезпечення – це ризик:

- а) неповернення кредиту;
- б) знецінення грошей;
- в) невчасного повернення кредиту;
- г) зміни ціни застави.

12. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

13. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

14. Юридично оформлене зобов'язання банку перед позичальником надавати йому протягом певного терміну (від кварталу до року) позички в межах узгодженої суми являє собою:

- а) диверсифікація;
- б) резервування;
- в) кредитна лінія;
- г) авторизація.

15. Кредитна справа – це справа, яка відкривається:

- а) у випадку банкрутства банку;
- б) банком для обліку справ позичальників;
- в) у випадку порушення вимог центрального банку;
- г) податковою поліцією для банків – боржників.

16. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

17. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

18. Встановлення межі кредиту – це:

- а) диверсифікація;
- б) резервування;
- в) лімітування;
- г) авторизація.

19. Договір лізингу, в результаті підписання якого лізингоогримувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, який не перевищує строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, має назву:

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

20. Цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску), називають:

- а) привілейованою акцією;
- б) облігацією;
- в) депозитним сертифікатом;
- г) векселем.

21. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

22. У розподілі кредитного портфеля серед широкого кола позичальників, які відрізняються один від одного як характеристиками (розмір капіталу, форма власності), так і умовами діяльності (галузь економіки, географічний регіон), полягає метод:

- а) резервування;
- б) диверсифікації;
- в) лімітування;
- г) авторизації.

23. Договір лізингу, в результаті підписання якого лізингоогримувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, який перевищує строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, має назву:

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

24. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;

- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

25. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

26. Початковим етапом процесу кредитування є:

- а) вивчення кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- б) розгляд заявки клієнта на кредит;
- в) підготовка до складання кредитної угоди;
- г) робота з проблемними кредитами.

27. Який вид лізингу передбачає можливість викупу об'єкта лізингу після закінчення дії договору лізингу?

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

28. До іпотечних цінних паперів належать:

- а) сертифікати, чеки, лотереї;
- б) облігації, сертифікати, заставні;
- в) акредитиви, облігації, чеки;
- г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.

29. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

30. Другий етап процесу кредитування полягає у:

- а) розгляді заявки клієнта на кредит;
- б) вивченні кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- в) підготовці до складання кредитної угоди;
- г) роботі з проблемними кредитами.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 7

1. Процес банківського кредитування.

Задача.

Підприємство 1 серпня отримало в банку позику, розмір якої 500000 грн., терміном до 1 грудня під 12% річних. 01 жовтня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 18%. На цей час було погашено 50% основної суми позики. Класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок).

Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом “факт/факт”.

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Який вид лізингу не передбачає можливість викупу об'єкта лізингу після закінчення дії договору лізингу?

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

2. Цінні папери за формою існування поділяються на:

- а) паперові та бланкові;
- б) електронні та в формі квитанцій;
- в) документарні та бездокументарні;
- г) бланкові та електронні.

3. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

4. Третій етап процесу кредитування полягає у:

- а) розгляді заявки клієнта на кредит;
- б) вивченні кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- в) підготовці до складання кредитної угоди;
- г) роботі з проблемними кредитами.

5. Як називається лізинг, при якому лізингодавець може залучати інвесторів для купівлі об'єкту лізингу?

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

6. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:

- а) андеррайтинг, зберігання, управління;
- б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
- в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
- г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.

7. Доручення своєму банку про інкасування певної суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета документів: фінансових документів, що супроводжуються комерційними документами; комерційних документів, що не супроводжуються фінансовими документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;

Г) документарне інкасо.

8. Який етап кредитування називають структуруванням позички:

- а) розгляд заявки клієнта на кредит;
- б) вивчення кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- в) підготовку до складання кредитної угоди;
- г) роботу з проблемними кредитами.

9. Купівля банком розрахункових документів постачальника на відвантажену продукцію і передавання постачальником банку права вимоги боргу платника зобов'язань за продукцію лежить в основі:

- а) споживчого кредитування;
- б) кредитних операцій;
- в) лізингових операцій;
- г) факторингових операцій.

10. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

11. Акредитив, який може бути анульований або умови якого може змінити банк-емітент за вказівкою клієнта (імпортера) без попереднього повідомлення бенефіціара, – це:

- А) покритий акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) відкличний акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

12. Наявність передумов для одержання кредиту і здатність повернути його – це:

- а) платоспроможність позичальника;
- б) ліквідність позичальника;
- в) кредитоспроможність позичальника;
- г) прибутковість позичальника.

13. Різновидом посередницької діяльності, за допомогою якої посередник за певну плату одержує від підприємства право стягнути і зарахувати на його рахунок належні йому від покупців суми грошей (право інкасувати дебіторську заборгованість), є:

- а) овердрафт;
- б) кредит;
- в) лізинг;
- г) факторинг.

14. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

15. Акредитив, який не можна анулювати або змінювати без згоди експортера (бенефіціара), – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

16. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року умовно приймається за 360 днів, а тривалість позички розраховується точно за календарем ?

- а) германська (німецька) практика розрахунку;
- б) французька практика розрахунку;
- в) англійська практика розрахунку;

Г) американська практика розрахунку.

17. Факторинг з фінансуванням означає, що:

- а) фактор бере на себе обов'язки тільки інкасування заборгованості;
- б) фактор фінансує витрати, здійснені покупцем при укладанні угоди з продавцем;
- в) фактор може сплатити одразу 70-90% від суми дебіторської заборгованості;
- г) покупець одразу сплачує рахунки продавцю за посередництвом фактора.

18. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

- а) професійна діяльність з цінними паперами;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) емісійна діяльність банків;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

19. Акредитив, під який банк-емітент надає в розпорядження іноземного банку, що виконуватиме акредитив, валютні кошти через відкриття депозиту у виконуючому банку, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

20. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року умовно приймається за 360 днів, при розрахунку тривалості позики береться умовна кількість днів у місяці – 30?

- а) англійська практика розрахунку;
- б) французька практика розрахунку;
- в) германська (німецька) практика розрахунку;
- г) американська практика розрахунку.

21. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:

- а) 60 % від їхньої заставної вартості;
- б) 70 % від їхньої заставної вартості;
- в) 80 % від їхньої заставної вартості;
- г) 90 % від їхньої заставної вартості.

22. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

23. Акредитив, під який валютні кошти не надаються, тобто не заморожуються, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

24. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року фактично приймається за 365 днів, а тривалість позики розраховується точно за календарем?

- а) германська (німецька) практика розрахунку;
- б) французька практика розрахунку;
- в) англійська практика розрахунку;
- г) американська практика розрахунку.

25. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;
- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

26. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:
- а) небанківська модель;
  - б) банківська модель;
  - в) змішана модель;
  - г) американська модель.
27. Які документи використовуються при чистому інкасо:
- А) термінова тратта або тратта на пред'явника;
  - Б) комерційні рахунки-фактури або інвойс;
  - В) фінансові документи (векселі, чеки та інші);
  - Г) страхові поліси або сертифікати тощо.
28. Різниця між ставками відсотків за кредитами:
- а) прості відсотки;
  - б) спред;
  - в) маржа;
  - г) складні відсотки.
29. Довгострокові позички, що надаються банками під заставу нерухомості – землі і будівель виробничого й житлового призначення – це:
- а) контокорентний кредит;
  - б) поточний рахунок з овердрафтом;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.
30. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:
- а) європейська модель;
  - б) небанківська модель;
  - в) банківська модель;
  - г) змішана модель.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 8

1. Методи управління проблемними кредитами.

Задача.

Підприємство 1 березня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 липня під 18% річних. 01 травня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 30% основної суми позики. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом “факт/факт”. Класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок).

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Операції, що не пов'язані з комерційною діяльністю підприємств, організацій, громадян, експортом та імпортом товарів (послуг), а також рухом капіталу, – це:

- А) поточні торговельні операції;
- Б) поточні неторговельні операції;
- В) валютні операції, пов'язані з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінні операції.

2. Назва якої банківської операції у перекладі з латинської мови означає «він вірить»?

- а) інкасо;
- б) акцепт;
- в) кліринг;
- г) кредит.

3. Кредитні відносини між кредитором і позичальником, що ґрунтуються на відносно нескладній операції прийняття до застави і визначення вартості цінних паперів, – це:

- а) споживчий кредит;
- б) контокорентний кредит;
- в) позички під заставу цінних паперів;
- г) іпотечний кредит.

4. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

5. Крос-курс – це:

- А) різниця між курсами продавця та покупця;
- Б) курс, згідно з яким банк продає валюту;
- В) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;
- Г) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.

6. Рішення про надання банком кредиту, позики, гарантії чи поручительства пов'язаним з банком особам (крім банків) у сумі, що перевищує 1 відсоток від регулятивного капіталу банку (фізичній особі) або 3 відсотки від регулятивного капіталу банку (юридичній особі), має прийматися:

- а) загальними зборами акціонерів;
- б) спільним письмовим рішенням правління банку, шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше третини членів обох органів без участі зацікавленої особи (чи загальними зборами акціонерів);

в) правлінням або радою банку шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше половини членів цього органу без участі зацікавленої особи;

г) спільним письмовим рішенням правління банку, шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше третини членів обох органів без участі зацікавленої особи.

7. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;

- б) овердрафт;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

8. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

9. Операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

10. Банк має право надавати бланкові кредити за умови:

- а) додержання банком економічних нормативів;
- б) додержання банком економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції;
- в) отримання попереднього дозволу Комісії Національного банку України;
- г) додержання банком економічних нормативів та вимог НБУ щодо встановлення курсу валют.

11. Надаються тільки в національній валюті фізичним особам – громадянам України, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) контокорентний кредит;
- в) споживчі кредити;
- г) іпотечний кредит.

12. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

13. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

14. Економічний норматив НБУ, який встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань, – це:

- а) норматив великих кредитних ризиків (Н8);
- б) норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)
- в) норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9)
- г) норматив короткострокової ліквідності (Н6).

15. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

- а) лізинг;
- б) овердрафт;
- в) факторинг;
- г) капітальні вкладення.

16. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;

- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

17. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

18. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7):

- а) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- б) має перевищувати 25%;
- в) не має перевищувати 25%;
- г) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку.

19. Вид господарської діяльності, спрямований на інвестування коштів і надання лізингодавцем лізингоодержувачу на певний строк і за певну плату майна, – це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) капітальні вкладення.

20. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

21. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

22. З метою обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою пов'язаних контрагентів установлюється:

- а) норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- б) норматив великих кредитних ризиків (Н8);
- в) норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9);
- г) норматив короткострокової ліквідності (Н6).

23. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачас:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

24. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;

- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

25. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

26. Кредитний ризик, що прийняв банк на одного контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб вважається великим, якщо сума всіх вимог банку до контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб та всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо цього контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб, становить:

- а) 5 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- б) 15 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- в) 10 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- г) 20 відсотків і більше регулятивного капіталу банку.

27. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

28. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

29. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

30. Нормативне значення нормативу великих кредитних ризиків (Н8):

- а) має перевищувати 25%;
- б) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- в) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- г) не має перевищувати 25%;

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 9

1. Нормативи кредитного ризику.

Задача.

Кредит для купівлі автомобіля вартістю 65000 грн. відкрито на 5 років під 11%. Початковий внесок покупця – 10 тис. грн., а решта боргу буде сплачуватись щомісячно протягом усього терміну кредитної угоди. Розрахувати суму щомісячних платежів позичальника.

Визначити:

- 1) загальну суму відсотків, що сплатить позичальник банку за п'ять років;
- 2) загальний розмір боргу клієнта банку.

Тести:

1. Лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі), за договором:

- а) прямого лізингу;
- б) сублізингу;
- в) фінансовий лізингу;
- г) оперативного лізингу.

2. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

3. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

4. Для обмеження ризику операцій з пов'язаними з банком особами, зменшення негативного впливу операцій з пов'язаними з банком особами на діяльність банку, установлюється норматив:

- а) максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- б) великих кредитних ризиків (Н8);
- в) максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9);
- г) короткострокової ліквідності (Н6).

5. У формі вкладень коштів у відтворення основних фондів через нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств, здійснюються:

- а) факторинг та форфейтинг;
- б) лізинг та сублізинг;
- в) оперативний та фінансовий лізинг;
- г) капітальні вкладення.

6. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

7. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;

- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатор іноземних валют.

8. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9):

- а) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- б) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- в) має перевищувати 25%;
- г) не має перевищувати 25%.

9. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

10. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

11. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Від відрізняється від курсу Offer:

- а) маржа;
- б) крос-курс;
- в) спред;
- г) операція сторно.

12. Наявність у позичальника (контрагента) банку передумов для отримання кредиту та його здатність повернути кредит і відсотки за ним у повному обсязі та в обумовлені договором строки – це:

- а) забезпечення;
- б) функція кредиту;
- в) платоспроможність;
- г) кредитоспроможність.

13. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) – надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

14. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

15. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

16. Здатність боржника (контрагента) банку своєчасно здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань – це:
- а) забезпечення;
  - б) функція кредиту;
  - в) платоспроможність;
  - г) кредитоспроможність.
17. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:
- а) депозит;
  - б) овернайт;
  - в) овердрафт;
  - г) ліміт.
18. До іпотечних цінних паперів належать:
- а) сертифікати, чеки, лотереї;
  - б) облігації, сертифікати, заставні;
  - в) акредитиви, облігації, чеки;
  - г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.
19. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це
- А) міжнародний банківський переказ;
  - Б) інкасо;
  - В) чисте інкасо;
  - Г) документарний акредитив.
20. Стратегія і тактика банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку (позичальників) на основі принципів: поверненості, строковості, цільового використання, забезпеченості, платності – це:
- а) ліквідність банку;
  - б) платоспроможність банку;
  - в) кредитна політика банку;
  - г) кредитоспроможність банку.
21. Особливий вид економічних відносин з приводу кредитування банками своїх позичальників під заставу нерухомого майна – це:
- а) овердрафт;
  - б) іпотечний кредит;
  - в) дисконтний кредит;
  - г) онкольний кредит.
22. Цінні папери за формою існування поділяються на:
- а) паперові та бланкові;
  - б) електронні та в формі квитанцій;
  - в) документарні та бездокументарні;
  - г) бланкові та електронні.
23. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:
- А) міжнародний банківський переказ;
  - Б) інкасо;
  - В) чисте інкасо;
  - Г) документарний акредитив.
24. Якщо банк переслідує цілі швидкого зростання (активів, капіталу та ін.), завоювання нових сегментів кредитного ринку або зміцнення власних позицій на кредитному ринку в короткі терміни в

умовах посилення конкуренції з іншими банками, то така політика пов'язана з підвищеними ризиками і її здебільшого називають:

- а) реальною;
- б) агресивною;
- в) традиційною;
- г) класичною.

25. Кредит без забезпечення, виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

26. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:

- а) андеррайтинг, зберігання, управління;
- б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
- в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
- г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.

27. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

28. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

29. Обираючи який вид кредитної політики, банк може формувати найвищий рівень процентної ставки за кредит:

- а) реальна;
- б) агресивна;
- в) традиційна;
- г) класична.

30. Банки надають надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком, стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 10

1. Позички під заставу цінних паперів.

Задача. Підприємство уклало з банком угоду про одержання кредиту у формі овердрафт. Станом на 01 березня поточного року на поточному рахунку кошти були відсутні і був проведений платіж на суму 100 тис. грн. 01 червня поточного року на поточний рахунок підприємства надійшли кошти в сумі 200 тис. грн. Процентна ставка за овердрафт встановлена на рівні 25% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) заборгованість за кредитом овердрафт на 01 червня поточного року;
- 3) проценти;
- 4) загальну суму боргу станом на 01 червня поточного року.
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на станом на 01 червня поточного року.

Тести:

1. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

2. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

3. Який вид кредитної політики банку за показниками рівня ризику і прибутковості у найбільшій мірі досягає середньо-ринкових умов кредитних операцій:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

4. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

5. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

6. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

7. Який вид кредитної політики банку визначає мінімізацію кредитного ризику як пріоритетну мету в загальній їх системі:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

8. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

9. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

10. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

11. Здійснюючи який вид кредитної політики, банк не передбачає досягнення найвищих показників прибутковості, а дбає лише про безпеку своєї кредитної діяльності:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

12. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

13. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

14. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

15. Банківським консорціумом, у якому один із банків виконує роль менеджера, збирає з банків-учасників необхідну для клієнта суму ресурсів, складає з позичальником кредитну угоду і надає позичку, надаються:

- а) звичайного кредиту;
- б) паралельні позички;
- в) синдиковані позички;
- г) дисконтного кредиту.

16. Грошова позиція, що надається з використанням: акумулювання кредитних ресурсів у певному банку; гарантування певної суми кредиту провідним банком або групою банків; зміни банками-учасниками кредитних ресурсів за рахунок залучення інших банків для участі у консорціумній операції, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

17. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

18. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

19. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) не має перевищувати:

- а) 10 % регулятивного капіталу банку;
- б) 20 % регулятивного капіталу банку;
- в) 25 % регулятивного капіталу банку;
- г) 30 % регулятивного капіталу банку.

20. Метод, що враховує вартість залучених коштів банку, а також всі витрати, що пов'язані з наданням кредиту – це:

- а) метод «надбавки»;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод аналізу доходності клієнта.

21. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

22. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

23. Нормативне значення нормативу великих кредитних ризиків (Н8) не має перевищувати:

- а) п'ятикратного розміру регулятивного капіталу банку.
- б) шестикратного розміру регулятивного капіталу банку.
- в) семикратного розміру регулятивного капіталу банку.

Г) восьмикратного розміру регулятивного капіталу банку.

24. Метод, що враховує вартість залучених банком коштів, операційні витрати по наданню позики (заробітна плата співробітників, вартість обладнання і матеріалів тощо), надбавку за рівень ризику невиконання позичальником зобов'язань та нормальну рентабельність банківської діяльності:

- а) метод «надбавки»;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод аналізу доходності клієнта.

25. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

26. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

27. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9) не має перевищувати:

- а) 20 % регулятивного капіталу банку;
- б) 10 % регулятивного капіталу банку;
- в) 25 % регулятивного капіталу банку;
- г) 5 % регулятивного капіталу банку.

28. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:

- а) 60 % від їхньої заставної вартості;
- б) 70 % від їхньої заставної вартості;
- в) 80 % від їхньої заставної вартості;
- г) 90 % від їхньої заставної вартості.

29. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

30. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 11

1. Особливості кредитування у формі овердрафту.

Задача.

1. Підприємству відкрито у банку поточний рахунок з овердрафтом. Станом на 01 квітня поточного року залишок грошових коштів на поточному рахунку клієнта в банку становив 200 тис. грн. Цього дня в банк поступили документи на оплату клієнтом угоди на суму 350 тис. грн. 21 липня поточного року на рахунок клієнта поступили грошові кошти в сумі 200 тис. грн. Процент за овердрафт складає 36% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) суму овердрафту;
- 3) процентний платіж за овердрафтом;
- 4) загальну суму боргу станом на 20 червня поточного року;
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на 20 червня поточного року.

Тести:

1. Сукупність інформації про виконання юридичною або фізичною особою боргових зобов'язань, що включає наявну в банку інформацію щодо дисципліни виконання боржником своїх зобов'язань у минулому за раніше наданими та діючими кредитами, а також отриману банком інформацію з бюро кредитних історій – це:

- а) кредитоспроможність;
- б) платоспроможність;
- в) кредитна історія;
- г) кредитна операція.

2. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;
- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

3. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

4. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

5. Незалежно від методу розрахунку відсотків при визначенні кількості днів:

- а) не враховується перший день і не враховується останній день угоди;
- б) враховується перший день і враховується останній день угоди;
- в) враховується перший день і не враховується останній день угоди;
- г) не враховується перший день і враховується останній день угоди.

6. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) овердрафт;

в) споживчий кредит;

г) іпотечний кредит.

7. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

а) короткострокового акцепту;

б) довгострокового акцепту;

в) «сходів»;

г) «штанги».

8. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:

а) маржа;

б) крос-курс;

в) спред;

г) операція сторно.

9. Повернення взятих коштів з нарахованими на них відсотками рівними частками протягом усього терміну позики передбачає:

а) повернення кредиту на вимогу кредитора;

б) повернення кредиту з регресією платежів;

в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);

г) ануїтетний спосіб погашення кредиту

10. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

а) лізинг;

б) овердрафт;

в) факторинг;

г) капітальні вкладення.

11. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

а) небанківська модель;

б) банківська модель;

в) змішана модель;

г) американська модель.

12. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

а) «Спот» (від англ. «spot»);

б) «Том» (від англ. «tomorrow»);

в) «Тод» (від англ. «today»);

г) «Форвард» (від англ. «forward»).

13. Різними за величиною сумами, які визначаються більш просто – відсотки за місяць нараховуються на позику, що залишилася на перше число характерний:

а) повернення кредиту на вимогу кредитора;

б) одноразовий кредит;

в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);

г) ануїтетний спосіб погашення кредиту

14. Передання лізингодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачає:

а) прямий лізинг;

б) непрямий лізинг;

в) оперативний лізинг;

г) фінансовий лізинг.

15. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

16. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

17. Кожен платіж містить незмінну з часом частину взятої позики. Варіюється тільки сума відсотків, саме вона створює нерівномірність внесків

- а) повернення кредиту на вимогу кредитора;
- б) одноразовий кредит;
- в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);
- г) ануїтетний спосіб погашення кредиту

18. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

19. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

20. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

21. Попередня бесіда з потенційним позичальником:

- а) процес банківського кредитування;
- б) початковий етап процесу кредитування;
- в) другий етап процесу кредитування;
- г) третій етап процесу кредитування.

22. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

23. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;

г) андеррайтинг.

24. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

25. За формулою $I = (P \times i \times t) (K \times 100\%)$ визначаються:

- а) складні відсотки;
- б) прості відсотки;
- в) коефіцієнт ануїтету;
- г) кредитоспроможність.

26. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

27. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

28. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

29. За формулою $K = P/12 * (1+P/12)^n / ((1+P/12)^n - 1)$ визначається:

- а) складні відсотки;
- б) прості відсотки;
- в) коефіцієнт ануїтету;
- г) кредитоспроможність.

30. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 12

1. Споживчі кредити.

Задача.

Підприємство уклало з банком угоду про одержання кредиту у формі овердрафт. Станом на 01 березня поточного року на поточному рахунку кошти були відсутні і був проведений платіж на суму 100 тис. грн. 01 липня поточного року на поточний рахунок підприємства надійшли кошти в сумі 200 тис. грн. Процентна ставка за овердрафт встановлена на рівні 25% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) заборгованість за контокорентним кредитом на 01 червня поточного року;
- 3) проценти;
- 4) загальну суму боргу станом на 01 червня поточного року.
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на станом на 01 червня поточного року.

Тести:

1. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

2. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

3. Графік погашення, встановлений кредитним договором, передбачає, що на початку користування кредитом позичальник сплачує більші суми, а потім – менші:

- а) поступово (в розстрочку);
- б) відповідно до особливих умов, передбачених у кредитних угодах;
- в) на вимогу кредитора;
- г) з регресією платежів.

4. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

5. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

6. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;
- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатор іноземних валют.

7. Формування портфеля кредитних заявок здійснюється на:
- при роботі з проблемними кредитами;
  - на початковому етапі процесу кредитування;
  - другому етапі процесу кредитування;
  - третьому етапі процесу кредитування.
8. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:
- контокорентний кредит;
  - консорціумний кредит;
  - онкольний кредит;
  - паралельний кредит.
9. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:
- небанківська модель;
  - банківська модель;
  - змішана модель;
  - американська модель.
10. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:
- маржа;
  - крос-курс;
  - спред;
  - операція сторно.
11. Проведення переговорів з потенційним клієнтом здійснюється на:
- при роботі з проблемними кредитами;
  - на початковому етапі процесу кредитування;
  - другому етапі процесу кредитування;
  - третьому етапі процесу кредитування.
12. Оформлення кредитної угоди здійснюється на:
- при роботі з проблемними кредитами;
  - на початковому етапі процесу кредитування;
  - другому етапі процесу кредитування;
  - третьому етапі процесу кредитування.
13. Позички, рішення про видачу яких приймається банком окремо за кожною позичкою на підставі заяви та інших документів клієнта – це:
- гарантовані позички з попередньо обумовленою датою видачі;
  - перманентні позички;
  - одноразові позички;
  - гарантовані позички з видачею у міру виникнення у ній потреби.
14. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:
- 60 % від їхньої заставної вартості;
  - 70 % від їхньої заставної вартості;
  - 80 % від їхньої заставної вартості;
  - 90 % від їхньої заставної вартості.
15. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:
- професійна діяльність з цінними паперами;
  - інвестиційна діяльність банків;
  - емісійна діяльність банків;
  - діяльність з торгівлі цінними паперами.

16. Розрахунки за експорт та імпорт товару без відстрочення платежу або з відстроченням, що відповідно до договору не перевищує строків, установлених законодавством України для здійснення таких розрахунків, є:

- А) валютними операціями, пов'язаними з рухом капіталу;
- Б) поточними неторговельними операціями в іноземній валюті;
- В) поточними торговельними операціями в іноземній валюті;
- Г) валютно-обмінними операціями з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

17. У зобов'язанні банку надати клієнтові кредит при виникненні у нього потреби у визначеному розмірі протягом обумовленого терміну (як правило, кварталу) полягає сутність:

- а) одноразової позички;
- б) перманентної позички;
- в) гарантованої позичкової операції;
- г) державної позички.

18. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;
- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

19. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

20. Перекази заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної допомоги, виплат і компенсацій, належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

21. На строк, зафіксований у кредитній угоді надаються банком:

- а) прострочені;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) строкові позички;
- г) відстрочені, або пролонговані.

22. Довгострокові позички, що надаються банками під заставу нерухомості – землі і будівель виробничого й житлового призначення – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) поточний рахунок з овердрафтом;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

23. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

24. Купівля у фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;

- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).
25. На невизначений строк надаються банками:
- а) строкові позички;
  - б) позички до запитання, або безстрокові;
  - в) прострочені;
  - г) відстрочені, або пролонговані.
26. Кредитні відносини між кредитором і позичальником, що ґрунтуються на відносно нескладній операції прийняття до застави і визначення вартості цінних паперів, – це:
- а) споживчий кредит;
  - б) контокорентний кредит;
  - в) позички під заставу цінних паперів;
  - г) іпотечний кредит.
27. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:
- а) європейська модель;
  - б) небанківська модель;
  - в) банківська модель;
  - г) змішана модель.
28. Продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:
- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
  - Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
  - В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
  - Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).
29. Позички, за якими закінчилися строки повернення, встановлені в кредитних угодах між банком і позичальником, а кошти банку не повернені, вважають:
- а) строкові позички;
  - б) позички до запитання, або безстрокові;
  - в) простроченими;
  - г) відстрочені, або пролонговані.
30. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:
- а) позички під заставу цінних паперів;
  - б) овердрафт;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 13

1. Іпотечний кредит.

Задача.

Підприємство 1 березня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 липня під 18% річних. 01 травня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 50% основної суми позики. Відсотки нараховуються щомісячно і сплачуються не пізніше 1-го числа кожного місяця. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку застосовуючи класичний спосіб погашення кредиту.

Тести:

1. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

2. Конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

3. Позички, за якими банком перенесені строки повернення на пізніший час, – це:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) прострочені;
- г) відстрочені, або пролонговані.

4. Надаються тільки в національній валюті фізичним особам – громадянам України, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) контокорентний кредит;
- в) споживчі кредити;
- г) іпотечний кредит.

5. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

6. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

7. За згодою сторін (банку і позичальника) і притаманна стабільній економіці та короткостроковим кредитам застосовується:

- а) звичайний кредит;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) фіксована процентна ставка;

г) дисконтний кредит.

8. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

- а) лізинг;
- б) овердрафт;
- в) факторинг;
- г) капітальні вкладення.

9. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

10. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

11. Засобом зменшення ризику банківських втрат в умовах нестабільної економіки, значних темнів інфляції і при довгостроковому кредитуванні, є:

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

12. Вид господарської діяльності, спрямований на інвестування коштів і надання лізингодавцем лізингоодержувачу на певний строк і за певну плату майна, – це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) капітальні вкладення.

13. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

14. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

15. За способом сплати процента розрізняються банківські позички з виплатою процентів у міру використання позичкових коштів. Це – :

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

16. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим

поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

17. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

18. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

19. За способом сплати процента розрізняються банківські позички з виплатою процента одночасно з одержанням позичкових коштів. Це – :

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

20. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

21. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

22. Платіжні доручення в іноземній валюті приймаються уповноваженим банком до виконання протягом:

- А) 5 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Б) 10 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- В) 15 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Г) 20 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);

23. За переважною більшістю банківських кредитів процент сплачується через певний час після видачі (як правило, через місяць). Це – :

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайні кредити;
- г) дисконтні кредити.

24. Лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі), за договором:

- а) прямого лізингу;

- б) сублізингу;
- в) фінансовий лізингу;
- г) оперативного лізингу.

25. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

26. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

27. Утримання процента одночасно з видачею позички передбачає надання:

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайного кредиту;
- г) дисконтного кредиту.

28. У формі вкладень коштів у відтворення основних фондів через нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств, здійснюються:

- а) факторинг та форфейтинг;
- б) лізинг та сублізинг;
- в) оперативний та фінансовий лізинг;
- г) капітальні вкладення.

29. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

30. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 14

1. Факторинг та форфейтинг.

Задача.

Підприємство 1 квітня отримало в банку позику, розмір якої 300000 грн., терміном до 1 жовтня під 20% річних. 01 липня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 25%. На цей час було погашено 50% основної суми позики. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку застосовуючи класичний спосіб погашення кредиту.

Тести:

1. Об'єктами довгострокового інвестування не можуть бути:
  - а) будівництво нових підприємств;
  - б) організація випуску нової продукції;
  - в) ремонт приміщень підприємства;
  - г) технічне переозброєння.
2. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:
  - а) короткострокового акцепту;
  - б) довгострокового акцепту;
  - в) «сходів»;
  - г) «штанги».
3. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:
  - А) відкрите інкасо;
  - Б) закрите інкасо;
  - В) чисте інкасо;
  - Г) документарне інкасо.
4. Участь у наданні позичок кількох банків, але кожний банк окремо оформляє кредит клієнту на однакових погоджених умовах, передбачають:
  - а) синдиковані позички;
  - б) паралельні позички;
  - в) звичайного кредиту;
  - г) дисконтного кредиту.
5. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:
  - а) простий позичковий рахунок;
  - б) спеціальний позичковий рахунок;
  - в) поточний рахунок з овердрафтом;
  - г) кореспондентський рахунок.
6. Метод, який передбачає придбання короткострокових цінних паперів (терміном 2 – 3 роки) в межах короткострокового часового інтервалу:
  - а) «сходів»;
  - б) довгострокового акцепту;
  - в) короткострокового акцепту;
  - г) «штанги».
7. Доручення своєму банку про інкасування певної суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета документів: фінансових документів, що супроводжуються комерційними документами; комерційних документів, що не супроводжуються фінансовими документами, – це:
  - А) відкрите інкасо;
  - Б) закрите інкасо;
  - В) чисте інкасо;
  - Г) документарне інкасо.

8. Позичка має бути повернена позичальником банку в заздалегідь обумовлений строк, тобто він конкретизує повернення кредиту в певний час, означає:

- а) принцип забезпеченості позичок;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип строковості;
- г) принцип платності.

9. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) – надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

10. Метод, направлений на отримання доходу. Даний метод доцільно використовувати в період падіння відсоткових ставок:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

11. Акредитив, який може бути анульований або умови якого може змінити банк-емітент за вказівкою клієнта (імпортера) без попереднього повідомлення бенефіціара, – це:

- А) покритий акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) відкличний акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

12. Вкладання позичкових коштів у конкретні господарські процеси, проекти, заходи, припускає:

- а) принцип строковості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

13. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

14. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

15. Акредитив, який не можна анулювати або змінювати без згоди експортера (бенефіціара), – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

16. Захистити інтереси банку і не допустити збитків від неповернення боргу внаслідок неплатоспроможності позичальника має:

- а) принцип строковості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;

- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

17. Онкольний кредит банку – це:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) кредит до запитання.

18. Комбінування стратегії короткострокового та довгострокового акцептів поєднує в собі метод, який полягає в інвестуванні основної маси коштів у цінні папери як з невеликими, так і з тривалими термінами обігу, і лише незначну частину портфеля складають середньострокові цінні папери:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

19. Акредитив, під який банк-емітент надає в розпорядження іноземного банку, що виконуватиме акредитив, валютні кошти через відкриття депозиту у виконуючому банку, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

20. Найпоширенішою формою банківського строкового кредитування є:

- а) контокорентний рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) простий позичковий рахунок;
- г) поточний рахунок з овердрафтом.

21. Вид короткострокового комерційного кредиту, який повинен погашатися позичальником на першу вимогу кредитора:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) онкольний кредит.

22. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

23. Акредитив, під який валютні кошти не надаються, тобто не заморожуються, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

24. На якому рахунку може бути тільки активне (дебетове) сальдо, кожний факт видачі і погашення кредиту оформляється відповідними документами клієнта або банку (платіжне доручення, розпорядження кредитного відділу банку операційному відділу тощо)?

- а) на контокорентному рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на простому позичковому рахунку;
- г) на поточному рахунку з овердрафтом.

25. Особливий вид економічних відносин з приводу кредитування банками своїх позичальників під заставу нерухомого майна – це:

- а) овердрафт;

- б) іпотечний кредит;
- в) дисконтний кредит;
- г) онкільний кредит.

26. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

27. До основних форм міжнародних торговельних розрахунків відносять:

- А) платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, розрахунковий чек, платіжна вимога;
- Б) акредитива та вексельна форма розрахунків;
- В) банківський переказ, інкасо, документарний акредитив;
- Г) акредитивна, інкасова, вексельна форми розрахунків, а також форми розрахунків за розрахунковими чеками та з використанням розрахункових документів на паперових носіях та в електронному вигляді.

28. Банком в окремих випадках, наприклад при кредитуванні позичальника під заставу векселів, застосовується:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) контокорентний рахунок;
- г) поточний рахунок з овердрафтом.

29. Кредит без забезпечення, виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкільний кредит.

30. Цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску), називають:

- а) привілейованою акцією;
- б) облігацією;
- в) депозитним сертифікатом;
- г) векселем.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 15

1. Лізингові операції.

Задача.

Підприємству відкрито у банку поточний рахунок з овердрафтом. Станом на 01 березня поточного року залишок грошових коштів на поточному рахунку клієнта в банку становив 200 тис. грн. Цього дня в банк поступили документи на оплату клієнтом угоди на суму 450 тис. грн. 16 липня поточного року на рахунок клієнта поступили грошові кошти в сумі 200 тис. грн. Процент за овердрафт складає 36% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/360».

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) суму овердрафту;
- 3) процентний платіж за овердрафтом;
- 4) загальну суму боргу станом на 16 липня поточного року;
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на 20 червня поточного року.

Тести:

1. Які документи використовуються при чистому інкасо:
  - А) термінова тратта або тратта на пред'явника;
  - Б) комерційні рахунки-фактури або інвойс;
  - В) фінансові документи (векселі, чеки та інші);
  - Г) страхові поліси або сертифікати тощо.
2. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:
  - а) простий позичковий рахунок;
  - б) спеціальний позичковий рахунок;
  - в) поточний рахунок з овердрафтом;
  - г) кореспондентський рахунок.
3. Банки надають надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком, стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію:
  - а) овердрафт;
  - б) іпотечний кредит;
  - в) бланковий кредит;
  - г) онкольний кредит.
4. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:
  - а) брокерські операції;
  - б) дилерські операції;
  - в) інвестиційні операції;
  - г) розрахунково-клірингова діяльність.
5. Операції, що не пов'язані з комерційною діяльністю підприємств, організацій, громадян, експортом та імпортом товарів (послуг), а також рухом капіталу, – це:
  - А) поточні торговельні операції;
  - Б) поточні неторговельні операції;
  - В) валютні операції, пов'язані з рухом капіталу;
  - Г) валютно-обмінні операції.
6. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) — надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?
  - а) на простому позичковому рахунку;
  - б) на спеціальному позичковому рахунку;
  - в) на поточному рахунку з овердрафтом;
  - г) на кореспондентському рахунку.
7. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
  - б) іпотечний кредит;
  - в) кредитна лінія;
  - г) кредит до запитання.
8. До іпотечних цінних паперів належать:
- а) сертифікати, чеки, лотереї;
  - б) облігації, сертифікати, заставні;
  - в) акредитиви, облігації, чеки;
  - г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.
9. Крос-курс – це:
- А) різниця між курсами продавця та покупця;
  - Б) курс, згідно з яким банк продає валюту;
  - В) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;
  - Г) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.
10. Розподіл кредитів між клієнтами, які здійснюють свою діяльність у різних галузях економіки, означає:
- а) портфельна диверсифікація;
  - б) географічна диверсифікація;
  - в) галузева диверсифікація;
  - г) диверсифікація продуктів та послуг.
11. Кредитна угода, відповідно до якої протягом передбаченого договором терміну банк виділяє позичальнику кредит у межах узгодженої суми (ліміту кредитування) на умовах, що відрізняються від умов одноразового надання кредиту:
- а) інвестиційний кредит;
  - б) іпотечний кредит;
  - в) кредитна лінія;
  - г) кредит до запитання.
12. Цінні папери за формою існування поділяються на:
- а) паперові та бланкові;
  - б) електронні та в формі квитанцій;
  - в) документарні та бездокументарні;
  - г) бланкові та електронні.
13. Операція з купівлі іноземної валюти за гривні – це:
- А) торгівля іноземною валютою;
  - Б) купівля іноземної валюти;
  - В) продаж іноземної валюти;
  - Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.
14. В розподілі кредитів між позичальниками, які перебувають у різних населених пунктах, регіонах або країнах, полягає:
- а) галузева диверсифікація;
  - б) географічна диверсифікація;
  - в) портфельна диверсифікація;
  - г) диверсифікація продуктів та послуг.
15. Кредит, який надається тільки в національній грошовій одиниці фізичним особам – резидентам України на придбання товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку, якщо інше не передбачено умовами кредитного договору, – це:
- а) кредитна лінія;
  - б) інвестиційний кредит;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.
16. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:

- а) андеррайтинг, зберігання, управління;
- б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
- в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
- г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.

17. Операція з продажу іноземної валюти за гривні – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

18. Розподілення кредитів банку між широким колом клієнтів, у тому числі великими і малими компаніями, підприємствами малого бізнесу, фізичними особами, урядовими та громадськими організаціями, домашніми господарствами тощо з різноманітними джерелами доходу і заставою, означає:

- а) галузева диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) портфельна диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.

19. Кредит, який надається фізичним особам на придбання споживчих товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку – це:

- а) кредитна лінія;
- б) інвестиційний кредит;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

20. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

- а) професійна діяльність з цінними паперами;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) емісійна діяльність банків;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

21. Операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

22. Пропозицію широкого кола фінансових послуг з метою зменшення ризику зниження доходів за окремою послугою або невеликим числом послуг, що пропонуються банком. Важливішою причиною розвитку нових послуг є диверсифікація ризику, пов'язаного з пакетом існуючих банківських послуг, являє собою:

- а) галузева диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) портфельна диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.

23. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

24. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;

- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

25. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

26. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

27. Перерозподіл ризиків за допомогою трансформації активів банку (позик та інших активів) у цінні папери для продажу інвесторам – це:

- а) ліміти галузі;
- б) ліміти позичальників;
- в) сек'юритизація активів;
- г) ліміти на обсяг і структуру кредитного портфеля.

28. Грошова позика, що надається з використанням: акумулювання кредитних ресурсів у певному банку; гарантування певної суми кредиту провідним банком або групою банків; зміни банками-учасниками кредитних ресурсів за рахунок залучення інших банків для участі у консорціумній операції, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

29. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

30. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 16

1. Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку.

Задача.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Трейтинг» згідно кредитного договору № 5 отримало у банку кредит в сумі 26 500 грн. на термін з 10 липня по 5 листопада поточного року під 18% річних. Борг у сумі 26500 грн. було повернено у встановлений договором термін, а залишок заборгованості через відсутність достатніх грошових коштів підприємство збирається погасити 20 грудня.

Визначити:

- 1) суму нарахованих процентів, використовуючи метод їх нарахування «факт/факт»;
- 2) суму, яку підприємство повинно сплатити 20 грудня, якщо кредит був пролонговано на цей термін. За пролонгованими кредитами стягується процентна ставка, вказана у договорі, підвищена на 4 процентних пункти.

Тести:

1. До загальних вимог щодо кількісної характеристики предметів застави належать такі:
  - а) предмети застави повинні мати грошову оцінку;
  - б) вартість заставленого майна повинна перевищувати суму позички і процентів за нею;
  - в) предмет застави повинен належати заставодавцю;
  - г) кредитор повинен мати можливість здійснювати контроль за збереженням застави.
2. Онкольні кредити – це кредити, які надаються...:
  - а) на споживчі цілі;
  - б) за умови, що кредит має бути повернутий на першу вимогу банку;
  - в) без забезпечення;
  - г) за умови, що кредит має бути повернутий не пізніше зазначеного в угоді терміну.
3. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:
  - а) європейська модель;
  - б) небанківська модель;
  - в) банківська модель;
  - г) змішана модель.
4. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:
  - а) «Тод» (від англ. «today»);
  - б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
  - в) «Спот» (від англ. «spot»);
  - г) «Форвард» (від англ. «forward»).
5. При розрахунку чистого кредитного ризику за методикою НБУ до уваги не береться:
  - а) фінансовий стан позичальника;
  - б) стан обслуговування боргу;
  - в) прийняте забезпечення;
  - г) рівень процентної ставки.
6. Будівництво індивідуальних житлових будинків є об'єктом:
  - а) середньострокового кредитування;
  - б) поточного кредитування;
  - в) короткострокового кредитування;
  - г) довгострокового кредитування.
7. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:
  - а) небанківська модель;
  - б) банківська модель;
  - в) змішана модель;

г) американська модель.

8. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

9. До основних принципів банківського кредитування не належить:

- а) платність;
- б) соціальний ефект;
- в) строковість;
- г) повернення кредиту.

10. Купівля квартир у житлових будинках є об'єктом:

- а) середньострокового кредитування;
- б) поточного кредитування;
- в) короткострокового кредитування;
- г) довгострокового кредитування.

11. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

12. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

13. Проблемним не вважається кредит, за яким:

- а) значно знизилась ринкова вартість забезпечення;
- б) термін дії кредитної угоди змінено;
- в) своєчасно не здійснено один чи кілька платежів;
- г) банк має сумнів щодо його повернення..

14. Метод, що враховує вартість залучених коштів банку, а також всі витрати, що пов'язані з наданням кредиту – це:

- а) метод «надбавки»;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод аналізу доходності клієнта.

15. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

16. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

17. До способів захисту від кредитного ризику не належать:

- а) диверсифікація;
- б) лімітування;
- в) аналіз кредитоспроможності позичальника;
- г) підписання кредитної угоди.

18. Метод, що враховує вартість залучених банком коштів, операційні витрати по наданню позики (заробітна плата співробітників, вартість обладнання і матеріалів тощо), надбавку за рівень ризику невиконання позичальником зобов'язань та нормальну рентабельність банківської діяльності:

- а) метод «надбавки»;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод аналізу доходності клієнта.

19. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

20. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;
- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатор іноземних валют.

21. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні до уваги не береться:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

22. Кошти, що надаються кредитором (банком або іншою фінансовою установою) фізичним особам на придбання споживчих товарів або послуг у тимчасове користування, під процент, на умовах строковості та платності – це:

- а) кредитна лінія;
- б) інвестиційний кредит;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

23. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

24. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:

- а) маржа;
- б) крос-курс;
- в) спред;
- г) операція сторно.

25. Предметом застави при іпотечному кредитуванні не може бути:

- а) земля;

- б) рухоме майно;
- в) квартира;
- г) комунікації.

26. Передбачає врахування вартості залучених банком ресурсів, витрат, пов'язаних з наданням кредиту, а також бажаного рівня прибутковості кредитної операції:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

27. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

28. Розрахунки за експорт та імпорт товару без відстрочення платежу або з відстроченням, що відповідно до договору не перевищує строків, установлених законодавством України для здійснення таких розрахунків, є:

- А) валютними операціями, пов'язаними з рухом капіталу;
- Б) поточними неторговельними операціями в іноземній валюті;
- В) поточними торговельними операціями в іноземній валюті;
- Г) валютно-обмінними операціями з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

29. Коефіцієнтний аналіз належить до такого етапу оцінювання кредитоспроможності клієнта:

- а) загальне уявлення про клієнта;
- б) аналіз фінансового стану клієнта;
- в) аналіз предмета застави;
- г) аналіз ефективності угоди.

30. Метод, в основу якого береться вартість залучених та запозичених коштів, потім додається премія за ризик неповернення кредиту і бажаний рівень прибутковості, – це:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 17

1. Емісія цінних паперів.

Задача.

Кредит в розмірі 50000 грн. було взято 10.04 поточного року з терміном погашення 16.09 поточного року за ставкою 20% річних.

Виплата процентів разом із поверненням кредиту.

Необхідно розрахувати суми відсоткових платежів, використовуючи методи визначення кількості днів для розрахунку відсотків «факт/факт», «факт/360» і «30/360».

Які з цих методів вигідні банку, а які позичальнику?

Тести:

1. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

2. Перекази заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної допомоги, виплат і компенсацій, належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

3. За допомогою техніки кредитного скорингу зарубіжні банки оцінюють таких позичальників:

- а) підприємства;
- б) банки;
- в) фізичних осіб;
- г) фізичних і юридичних осіб.

4. Передбачає визначення кредитної ставки, з огляду на ставки провідних банків-конкурентів в для першокласних позичальників за короткостроковими кредитами:

- а) метод базова ставка плюс;
- б) метод цінового лідерства;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

5. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

6. До матеріальних форм забезпечення кредитів належить:

- а) гарантія третьої особи;
- б) страхування;
- в) переуступлення контрактів і дебіторської заборгованості;
- г) поручительство третьої сторони.

7. Передбачає врахування вартості залучених банком ресурсів, витрат, пов'язаних з наданням кредиту, а також бажаного рівня прибутковості кредитної операції:

- а) метод цінового лідерства;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод «надбавки».

8. Метод, який передбачає придбання короткострокових цінних паперів (терміном 2 – 3 роки) в межах короткострокового часового інтервалу:
- а) «сходів»;
  - б) довгострокового акцепту;
  - в) короткострокового акцепту;
  - г) «штанги».
9. Купівля у фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:
- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
  - Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
  - В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
  - Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).
10. До основних етапів кредитування не належить:
- а) попередній;
  - б) поточний;
  - в) робота з проблемними кредитами;
  - г) завершальний.
11. До якого методу визначення процентної ставки належить така формула: LIBOR + кредитний спред?
- а) метод цінового лідерства;
  - б) метод базова ставка плюс ;
  - в) метод «вартість плюс»;
  - г) метод «надбавки».
12. Метод, направлений на отримання доходу. Даний метод доцільно використовувати в період падіння відсоткових ставок:
- а) «сходів»;
  - б) довгострокового акцепту;
  - в) короткострокового акцепту;
  - г) «штанги».
13. Продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:
- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
  - Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
  - В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
  - Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).
14. У класифікації банківських кредитів за строками користування зайвою є така класифікаційна група:
- а) до запитання;
  - б) строкові;
  - в) прострочені;
  - г) у розстрочку.
15. Премію за ризик невиконання зобов'язань клієнтом і премію за строк надання кредиту, що відображає ризик тривалості періоду кредитування, включає:
- а) процентна маржа;
  - б) чистий спред;
  - в) непроцентна маржа;
  - г) кредитний спред.
16. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:
- а) короткострокового акцепту;

- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

17. Конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;

Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

18. Юридичний документ, що визначає взаємні обов'язки та відповідальність між банком і клієнтом з нагоди одержання останнім кредиту, називають:

- а) кредитною справою;
- б) договором застави;
- в) кредитною угодою;
- г) договором страхування.

19. Сукупність заходів та дій щодо формування складу кредитного портфеля і контролю над ним як єдиним цілим, а також встановлення стандартів для прийняття конкретних рішень, – це:

- а) кредитна операція банку;
- б) кредитний процес банку;
- в) кредитна політика банку;
- г) кредитна послуга банку.

20. Комбінування стратегії короткострокового та довгострокового акцептів поєднує в собі метод, який полягає в інвестуванні основної маси коштів у цінні папери як з невеликими, так і з тривалими термінами обігу, і лише незначну частину портфеля складають середньострокові цінні папери:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

21. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

22. Проблемним не вважається кредит, за яким:

- а) значно знизилась ринкова вартість забезпечення;
- б) термін дії кредитної угоди змінено;
- в) своєчасно не здійснено один чи кілька платежів;
- г) банк має сумнів щодо його повернення.

23. Ризик забезпечення – це ризик:

- а) неповернення кредиту;
- б) знецінення грошей;
- в) невчасного повернення кредиту;
- г) зміни ціни застави.

24. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

25. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

26. Юридично оформлене зобов'язання банку перед позичальником надавати йому протягом певного терміну (від кварталу до року) позички в межах узгодженої суми являє собою:

- а) диверсифікація;
- б) резервування;
- в) кредитна лінія;
- г) авторизація.

27. Кредитна справа – це справа, яка відкривається:

- а) у випадку банкрутства банку;
- б) банком для обліку справ позичальників;
- в) у випадку порушення вимог центрального банку;
- г) податковою поліцією для банків – боржників.

28. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

29. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

30. Встановлення межі кредиту – це:

- а) диверсифікація;
- б) резервування;
- в) лімітування;
- г) авторизація.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 18

1. Інвестиційні операції банків із цінними паперами.

Задача.

Підприємство уклало з банком угоду про одержання кредиту у формі овердрафт. Станом на 01 березня поточного року на поточному рахунку кошти були відсутні і був проведений платіж на суму 100 тис. грн. 01 червня поточного року на поточний рахунок підприємства надійшли кошти в сумі 200 тис. грн. Процентна ставка за овердрафт встановлена на рівні 25% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт» (англійським).

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) заборгованість за контокорентним кредитом на 01 червня поточного року;
- 3) проценти;
- 4) загальну суму боргу станом на 01 червня поточного року.
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на станом на 01 червня поточного року.

Тести:

1. Договір лізингу, в результаті підписання якого лізингоогримувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, який не перевищує строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, має назву:

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

2. Цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску), називають:

- а) привілейованою акцією;
- б) облігацією;
- в) депозитним сертифікатом;
- г) векселем.

3. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

4. У розподілі кредитного портфеля серед широкого кола позичальників, які відрізняються один від одного як характеристиками (розмір капіталу, форма власності), так і умовами діяльності (галузь економіки, географічний регіон), полягає метод:

- а) резервування;
- б) диверсифікації;
- в) лімітування;
- г) авторизації.

5. Договір лізингу, в результаті підписання якого лізингоогримувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, який перевищує строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, має назву:

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

6. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

7. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

8. Початковим етапом процесу кредитування є:

- а) вивчення кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- б) розгляд заявки клієнта на кредит;
- в) підготовка до складання кредитної угоди;
- г) робота з проблемними кредитами.

9. Який вид лізингу передбачає можливість викупу об'єкта лізингу після закінчення дії договору лізингу?

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

10. До іпотечних цінних паперів належать:

- а) сертифікати, чеки, лотереї;
- б) облігації, сертифікати, заставні;
- в) акредитиви, облігації, чеки;
- г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.

11. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

12. Другий етап процесу кредитування полягає у:

- а) розгляді заявки клієнта на кредит;
- б) вивченні кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
- в) підготовці до складання кредитної угоди;
- г) роботі з проблемними кредитами.

13. Який вид лізингу не передбачає можливість викупу об'єкта лізингу після закінчення дії договору лізингу?

- а) зворотний;
- б) фінансовий;
- в) оперативний;
- г) пайовий.

14. Цінні папери за формою існування поділяються на:

- а) паперові та бланкові;
- б) електронні та в формі квитанцій;
- в) документарні та бездокументарні;
- г) бланкові та електронні.

15. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

- А) відкрите інкасо;

- Б) закрите інкасо;
 В) чисте інкасо;
 Г) документарне інкасо.
16. Третій етап процесу кредитування полягає у:
- розгляді заявки клієнта на кредит;
  - вивченні кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
  - підготовці до складання кредитної угоди;
  - роботі з проблемними кредитами.
17. Як називається лізинг, при якому лізингодавець може залучати інвесторів для купівлі об'єкту лізингу?
- зворотний;
  - фінансовий;
  - оперативний;
  - пайовий.
18. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:
- андеррайтинг, зберігання, управління;
  - дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
  - брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
  - брокерську діяльність, експертизу, зберігання.
19. Доручення своєму банку про інкасування певної суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета документів: фінансових документів, що супроводжуються комерційними документами; комерційних документів, що не супроводжуються фінансовими документами, – це:
- відкрите інкасо;
  - закрите інкасо;
  - чисте інкасо;
  - документарне інкасо.
20. Який етап кредитування називають структуруванням позички:
- розгляд заявки клієнта на кредит;
  - вивчення кредитоспроможності потенційного позичальника й оцінюванні ризику за позичкою;
  - підготовку до складання кредитної угоди;
  - роботу з проблемними кредитами.
21. Купівля банком розрахункових документів постачальника на відвантажену продукцію і передавання постачальником банку права вимоги боргу платника зобов'язань за продукцію лежить в основі:
- споживчого кредитування;
  - кредитних операцій;
  - лізингових операцій;
  - факторингових операцій.
22. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:
- короткострокового акцепту;
  - довгострокового акцепту;
  - «сходів»;
  - «штанги».
23. Акредитив, який може бути анульований або умови якого може змінити банк-емітент за вказівкою клієнта (імпортера) без попереднього повідомлення бенефіціара, – це:
- покритий акредитив;
  - безвідкличний акредитив;
  - відкличний акредитив;
  - непокритий акредитив.
24. Наявність передумов для одержання кредиту і здатність повернути його – це:
- платоспроможність позичальника;
  - ліквідність позичальника;

В) кредитоспроможність позичальника;

Г) прибутковість позичальника.

25. Різновидом посередницької діяльності, за допомогою якої посередник за певну плату одержує від підприємства право стягнути і зарахувати на його рахунок належні йому від покупців суми грошей (право інкасувати дебіторську заборгованість), є:

а) овердрафт;

б) кредит;

в) лізинг;

г) факторинг.

26. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

а) короткострокового акцепту;

б) довгострокового акцепту;

в) «сходів»;

г) «штанги».

27. Акредитив, який не можна анулювати або змінювати без згоди експортера (бенефіціара), – це:

А) відкличний акредитив;

Б) безвідкличний акредитив;

В) покритий акредитив;

Г) непокритий акредитив.

28. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року умовно приймається за 360 днів, а тривалість позики розраховується точно за календарем?

а) германська (німецька) практика розрахунку;

б) французька практика розрахунку;

в) англійська практика розрахунку;

г) американська практика розрахунку.

29. Факторинг з фінансуванням означає, що:

а) фактор бере на себе обов'язки тільки інкасування заборгованості;

б) фактор фінансує витрати, здійснені покупцем при укладанні угоди з продавцем;

в) фактор може сплатити одразу 70-90% від суми дебіторської заборгованості;

г) покупець одразу сплачує рахунки продавцю за посередництвом фактора.

30. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

а) професійна діяльність з цінними паперами;

б) інвестиційна діяльність банків;

в) емісійна діяльність банків;

г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 19

1. Заставні операції банків із цінними паперами.

Задача.

Облігація номіналом 10 000 грн. куплена за курсом 90% і продана через 2 роки за курсом 110%. Дохід по облігації нараховується за простою ставкою процентів, що дорівнює 15% річних. При купівлі продавцю облігацій оплачено процентний дохід за 50 днів.

Розрахувати:

- 1) ціну купівлі облігації;
- 2) ціну продажу облігації;
- 3) процентний дохід, сплачений продавцю облігації за 50 днів;
- 4) загальні витрати на купівлю облігації;
- 5) суму процентів за облігацією за 2 роки, якщо вони не реінвестувались;
- 6) загальний дохід від облігації за 2 роки;
- 7) дохідність даної операції з облігацією.

Тести:

1. Акредитив, під який банк-емітент надає в розпорядження іноземного банку, що виконуватиме акредитив, валютні кошти через відкриття депозиту у виконуючому банку, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

2. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року умовно приймається за 360 днів, при розрахунку тривалості позики береться умовна кількість днів у місяці – 30?

- а) англійська практика розрахунку;
- б) французька практика розрахунку;
- в) германська (німецька) практика розрахунку;
- г) американська практика розрахунку.

3. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:

- а) 60 % від їхньої заставної вартості;
- б) 70 % від їхньої заставної вартості;
- в) 80 % від їхньої заставної вартості;
- г) 90 % від їхньої заставної вартості.

4. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

5. Акредитив, під який валютні кошти не надаються, тобто не заморожуються, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

6. Яку назву має спосіб розрахунку простих відсотків, при якому тривалість року фактично приймається за 365 днів, а тривалість позики розраховується точно за календарем?

- а) германська (німецька) практика розрахунку;
- б) французька практика розрахунку;
- в) англійська практика розрахунку;
- г) американська практика розрахунку.

7. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;

- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

8. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

9. Які документи використовуються при чистому інкасо:

- А) термінова тратта або тратта на пред'явника;
- Б) комерційні рахунки-фактури або інвойс;
- В) фінансові документи (векселі, чеки та інші);
- Г) страхові поліси або сертифікати тощо.

10. Різниця між ставками відсотків за кредитами:

- а) прості відсотки;
- б) спред;
- в) маржа;
- г) складні відсотки.

11. Довгострокові позички, що надаються банками під заставу нерухомості – землі і будівель виробничого й житлового призначення – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) поточний рахунок з овердрафтом;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

12. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

13. Операції, що не пов'язані з комерційною діяльністю підприємств, організацій, громадян, експортом та імпортом товарів (послуг), а також рухом капіталу, – це:

- А) поточні торговельні операції;
- Б) поточні неторговельні операції;
- В) валютні операції, пов'язані з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінні операції.

14. Назва якої банківської операції у перекладі з латинської мови означає «він вірить»?

- а) інкасо;
- б) акцепт;
- в) кліринг;
- г) кредит.

15. Кредитні відносини між кредитором і позичальником, що ґрунтуються на відносно нескладній операції прийняття до застави і визначення вартості цінних паперів, – це:

- а) споживчий кредит;
- б) контокорентний кредит;
- в) позички під заставу цінних паперів;
- г) іпотечний кредит.

16. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;

г) американська модель.

17. Крос-курс – це:

А) різниця між курсами продавця та покупця;

Б) курс, згідно з яким банк продає валюту;

В) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;

Г) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.

18. Рішення про надання банком кредиту, позики, гарантії чи поручительства пов'язаним з банком особам (крім банків) у сумі, що перевищує 1 відсоток від регулятивного капіталу банку (фізичній особі) або 3 відсотки від регулятивного капіталу банку (юридичній особі), має прийматися:

а) загальними зборами акціонерів;

б) спільним письмовим рішенням правління банку, шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше третини членів обох органів без участі зацікавленої особи (чи загальними зборами акціонерів);

в) правлінням або радою банку шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше половини членів цього органу без участі зацікавленої особи;

г) спільним письмовим рішенням правління банку, шляхом таємного голосування більшістю у 2/3 голосів за присутності щонайменше третини членів обох органів без участі зацікавленої особи.

19. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:

а) позички під заставу цінних паперів;

б) овердрафт;

в) споживчий кредит;

г) іпотечний кредит.

20. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

а) європейська;

б) небанківська;

в) банківська;

г) змішана.

21. Операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту – це:

А) торгівля іноземною валютою;

Б) купівля іноземної валюти;

В) продаж іноземної валюти;

Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

22. Банк має право надавати бланкові кредити за умови:

а) додержання банком економічних нормативів;

б) додержання банком економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції;

в) отримання попереднього дозволу Комісії Національного банку України;

г) додержання банком економічних нормативів та вимог НБУ щодо встановлення курсу валют.

23. Надаються тільки в національній валюті фізичним особам – громадянам України, – це:

а) позички під заставу цінних паперів;

б) контокорентний кредит;

в) споживчі кредити;

г) іпотечний кредит.

24. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

а) діяльність з управління цінними паперами;

б) брокерська діяльність;

в) дилерська діяльність;

г) андеррайтинг.

25. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

а) «Спот» (від англ. «spot»);

- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

26. Економічний норматив НБУ, який встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань, – це:

- а) норматив великих кредитних ризиків (Н8);
- б) норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)
- в) норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9)
- г) норматив короткострокової ліквідності (Н6).

27. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

- а) лізинг;
- б) овердрафт;
- в) факторинг;
- г) капітальні вкладення.

28. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

29. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

30. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7):

- а) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- б) має перевищувати 25%;
- в) не має перевищувати 25%;
- г) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 20

1. Професійна діяльність банків на фондовому ринку.

Задача.

Облігація банку номіналом 100 тис. грн. і терміном 5 років, проценти за якою будуть сплачуватись щорічно за ставкою 15% річних, куплена за курсом 96%. Отримані проценти будуть реінвестуватись за складною ставкою 10% річних.

Визначити:

- 1) ціну купівлі облігації;
- 2) суму щорічних процентів, нарахованих на облігацію;
- 3) дохід від реінвестування нарахованих процентів;
- 4) дохід від купівлі облігації за ціною, що менше номіналу;
- 5) загальний дохід від облігації, якщо отримані проценти будуть реінвестуватись за складною ставкою 10% річних.

Тести:

1. Вид господарської діяльності, спрямований на інвестування коштів і надання лізингодавцем лізингоодержувачу на певний строк і за певну плату майна, – це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) капітальні вкладення.

2. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

3. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

4. З метою обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою пов'язаних контрагентів установлюється:

- а) норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- б) норматив великих кредитних ризиків (Н8);
- в) норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9);
- г) норматив короткострокової ліквідності (Н6).

5. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачас:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

6. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;

- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

7. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

8. Кредитний ризик, що прийняв банк на одного контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб вважається великим, якщо сума всіх вимог банку до контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб та всіх фінансових зобов'язань, наданих банком щодо цього контрагента або групи пов'язаних контрагентів, усіх пов'язаних з банком осіб, становить:

- а) 5 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- б) 15 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- в) 10 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- г) 20 відсотків і більше регулятивного капіталу банку.

9. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

10. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

11. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

12. Нормативне значення нормативу великих кредитних ризиків (Н8):

- а) має перевищувати 25%;
- б) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- в) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- г) не має перевищувати 25%.

13. Лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі), за договором:

- а) прямого лізингу;
- б) сублізингу;
- в) фінансовий лізингу;
- г) оперативного лізингу.

14. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;

г) «штанги».

15. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

16. Для обмеження ризику операцій з пов'язаними з банком особами, зменшення негативного впливу операцій з пов'язаними з банком особами на діяльність банку, установлюється норматив:

- а) максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- б) великих кредитних ризиків (Н8);
- в) максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9);
- г) короткострокової ліквідності (Н6).

17. У формі вкладень коштів у відтворення основних фондів через нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств, здійснюються:

- а) факторинг та форфейтинг;
- б) лізинг та сублізинг;
- в) оперативний та фінансовий лізинг;
- г) капітальні вкладення.

18. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

19. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;
- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатора іноземних валют.

20. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9):

- а) має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- б) не має перевищувати 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- в) має перевищувати 25%;
- г) не має перевищувати 25%.

21. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

22. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

23. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:

- а) маржа;
- б) крос-курс;

- в) спред;
- г) операція сторно.

24. Наявність у позичальника (контрагента) банку передумов для отримання кредиту та його здатність повернути кредит і відсотки за ним у повному обсязі та в обумовлені договором строки – це:

- а) забезпечення;
- б) функція кредиту;
- в) платоспроможність;
- г) кредитоспроможність.

25. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) – надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

26. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

27. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

28. Здатність боржника (контрагента) банку своєчасно здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань – це:

- а) забезпечення;
- б) функція кредиту;
- в) платоспроможність;
- г) кредитоспроможність.

29. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

30. До іпотечних цінних паперів належать:

- а) сертифікати, чеки, лотереї;
- б) облігації, сертифікати, заставні;
- в) акредитиви, облігації, чеки;
- г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 21

1. Нормативи інвестування.

Задача.

Приватбанк у Тернополі оголосив наступні повні котирування валют:

- 1) долару США до грн. : 26,50 – 26,60;
- 2) євро до 1 грн.: 30,90 – 31,50;
- 3) фунт стерлінгів до 1 грн.: 34,90 – 31,50.

Визначити, яку суму отримає клієнт банку при обміні на долари США 500 євро та 100 фунтів стерлінгів.

Тести:

1. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

2. Стратегія і тактика банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку (позичальників) на основі принципів: поверненості, строковості, цільового використання, забезпеченості, платності – це:

- а) ліквідність банку;
- б) платоспроможність банку;
- в) кредитна політика банку;
- г) кредитоспроможність банку.

3. Особливий вид економічних відносин з приводу кредитування банками своїх позичальників під заставу нерухомого майна – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) дисконтний кредит;
- г) онкольний кредит.

4. Цінні папери за формою існування поділяються на:

- а) паперові та бланкові;
- б) електронні та в формі квитанцій;
- в) документарні та бездокументарні;
- г) бланкові та електронні.

5. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

6. Якщо банк переслідує цілі швидкого зростання (активів, капіталу та ін.), завоювання нових сегментів кредитного ринку або зміцнення власних позицій на кредитному ринку в короткі терміни в умовах посилення конкуренції з іншими банками, то така політика пов'язана з підвищеними ризиками і її здебільшого називають:

- а) реальною;
- б) агресивною;
- в) традиційною;
- г) класичною.

7. Кредит без забезпечення, виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

8. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:

- а) андеррайтинг, зберігання, управління;
- б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
- в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
- г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.

9. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:

- а) емісійна діяльність банків;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) професійна діяльність з цінними паперами;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

10. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

11. Обираючи який вид кредитної політики, банк може формувати найвищий рівень процентної ставки за кредит:

- а) реальна;
- б) агресивна;
- в) традиційна;
- г) класична.

12. Банки надають надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком, стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

13. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

14. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

15. Який вид кредитної політики банку за показниками рівня ризику і прибутковості у найбільшій мірі досягає середньо-ринкових умов кредитних операцій:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

16. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

17. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

18. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

19. Який вид кредитної політики банку визначає мінімізацію кредитного ризику як пріоритетну мету в загальній їх системі:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

20. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

21. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

22. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

23. Здійснюючи який вид кредитної політики, банк не передбачає досягнення найвищих показників прибутковості, а дбає лише про безпеку своєї кредитної діяльності:

- а) реальний;
- б) агресивний;
- в) традиційний;
- г) класичний.

24. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;

г) паралельний кредит.

25. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

26. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

27. Банківським консорціумом, у якому один із банків виконує роль менеджера, збирає з банків-учасників необхідну для клієнта суму ресурсів, складає з позичальником кредитну угоду і надає позичку, надаються:

- а) звичайного кредиту;
- б) паралельні позички;
- в) синдиковані позички;
- г) дисконтного кредиту.

28. Грошова позика, що надається з використанням: акумулювання кредитних ресурсів у певному банку; гарантування певної суми кредиту провідним банком або групою банків; зміни банками-учасниками кредитних ресурсів за рахунок залучення інших банків для участі у консорціумній операції, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

29. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

30. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 22

1. Основи організації банківських операцій в іноземній валюті. Поняття та особливості правового регулювання операцій банків в іноземній валюті.

Задача. Підприємство уклало угоду на імпорт запчастин. Умовами контракту передбачається 20%-й авансовий платіж. Розрахувати суму коштів у гривнях, яка потрібна фірмі для здійснення цієї операції на таких умовах:

Умови контракту	Параметри
1. Валюта контракту	EUR
2. Курс валюти (євро, EUR) до гривні (за 100 одиниць)	3087,00
3. Курс долара США до гривні (за 100 одиниць)	2650,00
4. Сума контракту	50000,00
5. Комісія банку за купівлю валюти (стягується у гривнях)	0,5 %
6. Комісія банку за здійснення переказу (стягується у валюті)	0,11 %
7. Телекомунікаційні витрати по переказу	30 USD або еквівалент у валюті переказу

Розрахувати:

- 1) суму авансового платежу;
- 2) комісію, яка належить банку за здійснення платежу;
- 3) крос курс USD/EUR та розмір телекомунікаційних витрат у валюті платежу на основі крос курсу USD/EUR;
- 4) суму валюти, яку треба купити фірмі для здійснення платежу;
- 5) витрати на купівлю валюти;
- 6) комісію, яку треба сплатити банку за купівлю валюти;
- 7) загальні витрати на купівлю валюти.

Тести:

1. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) не має перевищувати:

- а) 10 % регулятивного капіталу банку;
- б) 20 % регулятивного капіталу банку;
- в) 25 % регулятивного капіталу банку;
- г) 30 % регулятивного капіталу банку.

2. Метод, що враховує вартість залучених коштів банку, а також всі витрати, що пов'язані з наданням кредиту – це:

- а) метод «надбавки»;
- б) метод базова ставка плюс ;
- в) метод «вартість плюс»;
- г) метод аналізу доходності клієнта.

3. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

4. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

5. Нормативне значення нормативу великих кредитних ризиків (Н8) не має перевищувати:

- а) п'ятикратного розміру регулятивного капіталу банку.
- б) шестикратного розміру регулятивного капіталу банку.
- в) семикратного розміру регулятивного капіталу банку.

- г) восьмикратного розміру регулятивного капіталу банку.
6. Метод, що враховує вартість залучених банком коштів, операційні витрати по наданню позики (заробітна плата співробітників, вартість обладнання і матеріалів тощо), надбавку за рівень ризику невиконання позичальником зобов'язань та нормальну рентабельність банківської діяльності:
- метод «надбавки»;
  - метод базова ставка плюс ;
  - метод «вартість плюс»;
  - метод аналізу доходності клієнта.
7. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:
- короткострокового акцепту;
  - довгострокового акцепту;
  - «сходів»;
  - «штанги».
8. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору:
- «Тод» (від англ. «today»);
  - Том» (від англ. «tomorrow»);
  - «Спот» (від англ. «spot»);
  - «Форвард» (від англ. «forward»).
9. Нормативне значення нормативу максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9) не має перевищувати:
- 20 % регулятивного капіталу банку;
  - 10 % регулятивного капіталу банку;
  - 25 % регулятивного капіталу банку;
  - 5 % регулятивного капіталу банку.
10. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:
- 60 % від їхньої заставної вартості;
  - 70 % від їхньої заставної вартості;
  - 80 % від їхньої заставної вартості;
  - 90 % від їхньої заставної вартості.
11. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:
- короткострокового акцепту;
  - «сходинок»;
  - процентних очікувань;
  - «штанги».
12. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:
- том;
  - тод;
  - своп;
  - спот.
13. Сукупність інформації про виконання юридичною або фізичною особою боргових зобов'язань, що включає наявну в банку інформацію щодо дисципліни виконання боржником своїх зобов'язань у минулому за раніше наданими та діючими кредитами, а також отриману банком інформацію з бюро кредитних історій – це:
- кредитоспроможність;
  - платоспроможність;
  - кредитна історія;
  - кредитна операція.

14. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:
- а) 50–60 % вартості акцій;
  - б) 70–80 % вартості акцій;
  - в) 80–90 % вартості акцій;
  - г) 90–100 % вартості акцій.
15. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:
- а) брокерські операції;
  - б) дилерські операції;
  - в) інвестиційні операції;
  - г) розрахунково-клірингова діяльність.
16. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:
- а) ф'ючерсним;
  - б) форвардним;
  - в) свопом;
  - г) опціоном.
17. Незалежно від методу розрахунку відсотків при визначенні кількості днів:
- а) не враховується перший день і не враховується останній день угоди;
  - б) враховується перший день і враховується останній день угоди;
  - в) враховується перший день і не враховується останній день угоди;
  - г) не враховується перший день і враховується останній день угоди.
18. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:
- а) позички під заставу цінних паперів;
  - б) овердрафт;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.
19. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:
- а) короткострокового акцепту;
  - б) довгострокового акцепту;
  - в) «сходів»;
  - г) «штанги».
20. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:
- а) маржа;
  - б) крос-курс;
  - в) спред;
  - г) операція сторно.
21. Повернення взятих коштів з нарахованими на них відсотками рівними частками протягом усього терміну позики передбачає:
- а) повернення кредиту на вимогу кредитора;
  - б) повернення кредиту з регресією платежів;
  - в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);
  - г) ануїтетний спосіб погашення кредиту
22. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:
- а) лізинг;
  - б) овердрафт;
  - в) факторинг;

Г) капітальні вкладення.

23. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

24. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору, – це:

- а) «Спот» (від англ. «spot»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Тод» (від англ. «today»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

25. Різними за величиною сумами, які визначаються більш просто – відсотки за місяць нараховуються на позику, що залишилася на перше число характерний:

- а) повернення кредиту на вимогу кредитора;
- б) одноразовий кредит;
- в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);
- г) ануїтетний спосіб погашення кредиту

26. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

27. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

28. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

29. Кожен платіж містить незмінну з часом частину взятої позики. Варіюється тільки сума відсотків, саме вона створює нерівномірність внесків

- а) повернення кредиту на вимогу кредитора;
- б) одноразовий кредит;
- в) класичний спосіб погашення кредиту (відсотки на залишок);
- г) ануїтетний спосіб погашення кредиту

30. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 23

1. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Форми міжнародних розрахунків: банківський переказ, інкасо, документарний акредитив.

Задача.

Підприємство 1 квітня отримало в банку позику, розмір якої 500000 грн., терміном до 1 грудня під 20% річних. 01 серпня банк підвищив відсоткову ставку за позику до 24%. На цей час було погашено 50% основної суми позики. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/факт».

Розрахувати суму відсотків за користування позику та загальний розмір боргу клієнта банку застосовуючи класичний спосіб погашення кредиту.

Тести:

1. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

2. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

3. Попередня бесіда з потенційним позичальником:

- а) процес банківського кредитування;
- б) початковий етап процесу кредитування;
- в) другий етап процесу кредитування;
- г) третій етап процесу кредитування.

4. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

5. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

6. Валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції (з поставкою валюти за договором) пізніше ніж на другий робочий день після дня укладення договору, – це:

- а) «Тод» (від англ. «today»);
- б) «Том» (від англ. «tomorrow»);
- в) «Спот» (від англ. «spot»);
- г) «Форвард» (від англ. «forward»).

7. За формулою $I = (P \times i \times t) / (K \times 100\%)$ визначаються:

- а) складні відсотки;
- б) прості відсотки;
- в) коефіцієнт ануїтету;
- г) кредитоспроможність.

8. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

9. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

10. До поточних конверсійних операцій банку з іноземною валютою не належить:

- а) том;
- б) тод;
- в) своп;
- г) спот.

11. За формулою $K = P/12 * (1 + P/12)^n / ((1 + P/12)^n - 1)$ визначається:

- а) складні відсотки;
- б) прості відсотки;
- в) коефіцієнт ануїтету;
- г) кредитоспроможність.

12. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

13. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

14. Контракт, відповідно до якого одна особа надає іншій особі право купити або продати стандартну кількість певного активу за певною ціною в межах певного періоду, називають:

- а) ф'ючерсним;
- б) форвардним;
- в) свопом;
- г) опціоном.

15. Графік погашення, встановлений кредитним договором, передбачає, що на початку користування кредитом позичальник сплачує більші суми, а потім – менші:

- а) поступово (в розстрочку);
- б) відповідно до особливих умов, передбачених у кредитних угодах;
- в) на вимогу кредитора;
- г) з регресією платежів.

16. Продовження терміну чинності кредитної угоди – це:

- а) контокорент;
- б) пролонгація;
- в) овердрафт;
- г) аваль.

17. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

18. Стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому – це:

- а) форвардний договір;
- б) арбітражні операції;
- в) валютний дериватив;
- г) класифікатор іноземних валют.

19. Формування портфеля кредитних заявок здійснюється на:

- а) при роботі з проблемними кредитами;
- б) на початковому етапі процесу кредитування;
- в) другому етапі процесу кредитування;
- г) третьому етапі процесу кредитування.

20. Вид кредитування, в якому беруть участь два або більше банків, кожен з яких самостійно проводить переговори з позичальником, а потім вони узгоджують умови кредитування між собою, щоб в підсумку укласти кредитні договори з позичальником на однакових умовах, – це:

- а) контокорентний кредит;
- б) консорціумний кредит;
- в) онкольний кредит;
- г) паралельний кредит.

21. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

22. Як на міжбанківському валютному ринку називається величина, на яку курс Bid відрізняється від курсу Offer:

- а) маржа;
- б) крос-курс;
- в) спред;
- г) операція сторно.

23. Проведення переговорів з потенційним клієнтом здійснюється на:

- а) при роботі з проблемними кредитами;
- б) на початковому етапі процесу кредитування;
- в) другому етапі процесу кредитування;
- г) третьому етапі процесу кредитування.

24. Оформлення кредитної угоди здійснюється на:

- а) при роботі з проблемними кредитами;
- б) на початковому етапі процесу кредитування;
- в) другому етапі процесу кредитування;
- г) третьому етапі процесу кредитування.

25. Позички, рішення про видачу яких приймається банком окремо за кожною позичкою на підставі заяви та інших документів клієнта – це:

- А) гарантовані позички з попередньо обумовленою датою видачі;
- Б) перманентні позички;
- В) одноразові позички;
- Г) гарантовані позички з видачею у міру виникнення у ній потреби.

26. Обсяг позики, що надається під заставу державних цінних паперів, установлюється в розмірі:

- а) 60 % від їхньої заставної вартості;

- б) 70 % від їхньої заставної вартості;
- в) 80 % від їхньої заставної вартості;
- г) 90 % від їхньої заставної вартості.

27. У випуску власних цінних паперів з метою залучення коштів для формування і поповнення статутного капіталу, а також з метою тимчасового залучення ресурсів для проведення окремих банківських операцій, фінансування певних програм чи напрямів діяльності, полягає:

- а) професійна діяльність з цінними паперами;
- б) інвестиційна діяльність банків;
- в) емісійна діяльність банків;
- г) діяльність з торгівлі цінними паперами.

28. Розрахунки за експорт та імпорт товару без відстрочення платежу або з відстроченням, що відповідно до договору не перевищує строків, установлених законодавством України для здійснення таких розрахунків, є:

- А) валютними операціями, пов'язаними з рухом капіталу;
- Б) поточними неторговельними операціями в іноземній валюті;
- В) поточними торговельними операціями в іноземній валюті;
- Г) валютно-обмінними операціями з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

29. У зобов'язанні банку надати клієнтові кредит при виникненні у нього потреби у визначеному розмірі протягом обумовленого терміну (як правило, кварталу) полягає сутність:

- а) одноразової позички;
- б) перманентної позички;
- в) гарантованої позичкової операції;
- г) державної позички.

30. Обсяг позики, що надається під банківські акції, зареєстровані на фондовій біржі може коливатися на рівні:

- а) 50–60 % вартості акцій;
- б) 70–80 % вартості акцій;
- в) 80–90 % вартості акцій;
- г) 90–100 % вартості акцій.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 24

1. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Порядок організації, здійснення та з проведення валютно-обмінних операцій з готівковою іноземною валютою на території України для уповноважених банків.

Задача.

Підприємству відкрито у банку поточний рахунок з овердрафтом. Станом на 01 квітня поточного року залишок грошових коштів на поточному рахунку клієнта в банку становив 150 тис. грн. Цього дня в банк поступили документи на оплату клієнтом угоди на суму 450 тис. грн. 21 серпня поточного року на рахунок клієнта поступили грошові кошти в сумі 400 тис. грн. Процент за овердрафт складає 30% річних. Кількість днів згідно з угодою обчислюється за методом «факт/360».

Розрахувати:

- 1) термін (t), на який надано кредит овердрафт;
- 2) суму овердрафту;
- 3) процентний платіж за овердрафтом;
- 4) загальну суму боргу станом на 16 липня поточного року;
- 5) залишок коштів на поточному рахунку клієнта в банку станом на 20 червня поточного року.

Тести:

1. Вкладення коштів у цінні папери від свого імені і за свій рахунок передбачає:
  - а) емісійна діяльність банків;
  - б) інвестиційна діяльність банків;
  - в) професійна діяльність з цінними паперами;
  - г) діяльність з торгівлі цінними паперами.
2. Перекази заробітної плати, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної допомоги, виплат і компенсацій, належать до:
  - А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
  - Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
  - В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
  - Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).
3. На строк, зафіксований у кредитній угоді надаються банком:
  - а) прострочені;
  - б) позички до запитання, або безстрокові;
  - в) строкові позички;
  - г) відстрочені, або пролонговані.
4. Довгострокові позички, що надаються банками під заставу нерухомості – землі і будівель виробничого й житлового призначення – це:
  - а) контокорентний кредит;
  - б) поточний рахунок з овердрафтом;
  - в) споживчий кредит;
  - г) іпотечний кредит.
5. Найактивнішою роллю банків (порівняно з іншими фінансовими посередниками) на ринку цінних паперів характеризується:
  - а) небанківська модель;
  - б) банківська модель;
  - в) змішана модель;
  - г) американська модель.
6. Купівля у фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:
  - А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
  - Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
  - В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;

Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

7. На невизначений строк надаються банками:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) прострочені;
- г) відстрочені, або пролонговані.

8. Кредитні відносини між кредитором і позичальником, що ґрунтуються на відносно нескладній операції прийняття до застави і визначення вартості цінних паперів, – це:

- а) споживчий кредит;
- б) контокорентний кредит;
- в) позички під заставу цінних паперів;
- г) іпотечний кредит.

9. Інвестиційну і посередницьку діяльність банків (депозитних установ) на ринку корпоративних цінних паперів обмежує:

- а) європейська модель;
- б) небанківська модель;
- в) банківська модель;
- г) змішана модель.

10. Продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкові гривні належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

11. Позички, за якими закінчилися строки повернення, встановлені в кредитних угодах між банком і позичальником, а кошти банку не повернені, вважають:

- а) строкові позички;
- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) простроченими;
- г) відстрочені, або пролонговані.

12. Надається в національній або іноземній валюті відповідно до потреб клієнта в обсязі, який не перевищує встановлений ліміт, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) овердрафт;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

13. Присутністю і діяльністю на ринку корпоративних цінних паперів як банків, так і спеціальних інвестиційних інституцій характеризується:

- а) небанківська модель;
- б) банківська модель;
- в) змішана модель;
- г) американська модель.

14. Конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави належать до:

- А) поточних торговельних операцій в іноземній валюті;
- Б) поточних неторговельних операцій в іноземній валюті;
- В) валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінних операцій з іноземною валютою і дорожніми та іменними чеками (валютно-обмінні операції).

15. Позички, за якими банком перенесені строки повернення на пізніший час, – це:

- а) строкові позички;

- б) позички до запитання, або безстрокові;
- в) прострочені;
- г) відстрочені, або пролонговані.

16. Надаються тільки в національній валюті фізичним особам – громадянам України, – це:

- а) позички під заставу цінних паперів;
- б) контокорентний кредит;
- в) споживчі кредити;
- г) іпотечний кредит.

17. Яка модель організації ринку цінних паперів формується в Україні згідно з чинним законодавством:

- а) європейська;
- б) небанківська;
- в) банківська;
- г) змішана.

18. Рух коштів в іноземній валюті, який здійснюється з ініціативи клієнта банком, що його обслуговує, з метою зарахування коштів в іноземній валюті на рахунок бенефіціара, розташованого в іншій державі, – це:

- А) інкасо;
- Б) чисте інкасо;
- В) міжнародний банківський переказ;
- Г) документарний акредитив.

19. За згодою сторін (банку і позичальника) і притаманна стабільній економіці та короткостроковим кредитам застосовується:

- а) звичайний кредит;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) фіксована процентна ставка;
- г) дисконтний кредит.

20. Операція, яка поєднує низку посередницько-комісійних послуг з кредитуванням оборотного капіталу суб'єкта господарювання, – це:

- а) лізинг;
- б) овердрафт;
- в) факторинг;
- г) капітальні вкладення.

21. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком від свого імені та за свій рахунок для перепродажу третім особам, – це:

- а) діяльність з управління цінними паперами;
- б) брокерська діяльність;
- в) дилерська діяльність;
- г) андеррайтинг.

22. Доручення експортера своєму банку одержати від імпортера безпосередньо або через інший банк певну суму, яку зазначено в платіжних документах, або підтвердження (акцепт), що цю суму буде виплачено у відповідний строк, – це

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

23. Засобом зменшення ризику банківських втрат в умовах нестабільної економіки, значних темнів інфляції і при довгостроковому кредитуванні, є:

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

24. Вид господарської діяльності, спрямований на інвестування коштів і надання лізингодавцем лізингоодержувачу на певний строк і за певну плату майна, – це:

- а) факторинг;
- б) форфейтинг;
- в) лізинг;
- г) капітальні вкладення.

25. Діяльність, яка передбачає купівлю-продаж цінних паперів, що здійснюється банком як професійним учасником ринку на підставі договорів-доручень чи комісії за рахунок клієнтів, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

26. Угода, відповідно до якої банк (банк-емітент), діючи на прохання і на підставі інструкцій клієнта (заявника акредитива) або від його імені, бере на себе зобов'язання здійснити розрахунки з третьою особою (бенефіціаром) проти наданих такою особою документів, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарний акредитив.

27. За способом сплати процента розрізняються банківські позички з виплатою процентів у міру використання позичкових коштів. Це – :

- а) фіксована процентна ставка;
- б) плаваюча процентна ставка;
- в) звичайний кредит;
- г) дисконтний кредит.

28. Передання лізингоодержувачу права користування об'єктом лізингу, який належить лізингодавцю, на термін, що не перевищує строку його повної амортизації, і, як правило, з обов'язковим поверненням об'єкта лізингу його власникові після закінчення терміну дії лізингового договору, передбачає:

- а) прямий лізинг;
- б) непрямий лізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

29. Діяльність, яку здійснює банк як професійний учасник ринку від свого імені за винагороду стосовно довірчого управління цінними паперами, які належать на правах власності іншій особі, а йому передані у володіння, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

30. Розрахунковий документ, який містить доручення клієнта уповноваженому банку, що його обслуговує, переказати кошти в іноземній валюті на користь бенефіціара, – це:

- А) міжнародний банківський переказ;
- Б) платіжне доручення в іноземній валюті;
- В) платіжна вимога;
- Г) документарний акредитив.

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 25

1. Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку.

Задача.

Облігація номіналом 10 000 грн. куплена за курсом 90% і продана через 2 роки за курсом 110%. Дохід по облігації нараховується за простою ставкою процентів, що дорівнює 15% річних. При купівлі продавцю облігацій сплачено процентний дохід за 50 днів.

Розрахувати:

- 1) ціну купівлі облігації;
- 2) ціну продажу облігації;
- 3) процентний дохід, сплачений продавцю облігації за 50 днів;
- 4) загальні витрати на купівлю облігації;
- 5) суму процентів за облігацією за 2 роки, якщо вони не реінвестуватись;
- 6) загальний дохід від облігації за 2 роки;
- 7) дохідність даної операції з облігацією.

Тести:

1. Протягом дії договору лізингу виплату лізингоодержувачем платежів, які покривають повну або більшу частку вартості амортизації об'єкта лізингу, додаткові витрати і прибуток лізингодавця, передбачас:

- а) прямий лізинг;
- б) сублізинг;
- в) оперативний лізинг;
- г) фінансовий лізинг.

2. Діяльність з випуску цінних паперів за дорученням, від імені і за рахунок емітента, – це:

- а) дилерська діяльність;
- б) брокерська діяльність;
- в) діяльність з управління цінними паперами;
- г) андеррайтинг.

3. Платіжні доручення в іноземній валюті приймаються уповноваженим банком до виконання протягом:

- А) 5 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Б) 10 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- В) 15 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);
- Г) 20 днів, починаючи з дня їх оформлення (день оформлення не враховується);

4. За переважною більшістю банківських кредитів процент сплачується через певний час після видачі (як правило, через місяць). Це – :

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайні кредити;
- г) дисконтні кредити.

5. Лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі), за договором:

- а) прямого лізингу;
- б) сублізингу;
- в) фінансовий лізингу;
- г) оперативного лізингу.

6. Метод, побудований на придбанні цінних паперів різних термінів погашення в межах банківського інвестиційного горизонту:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;

- в) «сходів»;
- г) «штанги».

7. Прості векселі, переказні векселі, чеки, платіжні вимоги та інші подібні документи, які використовуються для одержання платежу, включає термін:

- А) «спеціальні платіжні засоби»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ готівки».

8. Утримання процента одночасно з видачею позички передбачає надання:

- а) синдиговані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайного кредиту;
- г) дисконтного кредиту.

9. У формі вкладень коштів у відтворення основних фондів через нове будівництво, розширення, реконструкцію, технічне переоснащення діючих підприємств, здійснюються:

- а) факторинг та форфейтинг;
- б) лізинг та сублізинг;
- в) оперативний та фінансовий лізинг;
- г) капітальні вкладення.

10. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

11. Рахунки, вивантажувальні документи, документи про право власності, інші подібні документи або якісь документи, що не є фінансовими, включає:

- А) «спеціальний платіжний засіб»;
- Б) «фінансові документи»;
- В) «комерційні документи»;
- Г) «документи на переказ».

12. Банківським консорціумом, у якому один із банків виконує роль менеджера, збирає з банків-учасників необхідну для клієнта суму ресурсів, складає з позичальником кредитну угоду і надає позичку, надаються:

- а) звичайного кредиту;
- б) паралельні позички;
- в) консорціумні позички;
- г) дисконтного кредиту.

13. Об'єктами довгострокового інвестування не можуть бути:

- а) будівництво нових підприємств;
- б) організація випуску нової продукції;
- в) ремонт приміщень підприємства;
- г) технічне переозброєння.

14. Метод, при якому портфель цінних паперів рівномірно розподіляється в середині часового інтервалу (горизонті) за термінами їх погашення:

- а) короткострокового акцепту;
- б) довгострокового акцепту;
- в) «сходів»;
- г) «штанги».

15. Інкасування через банк суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета фінансових документів (векселів, чеків та інших), що не супроводжуються комерційними документами, – це:

- А) відкрите інкасо;

- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

16. Участь у наданні позичок кількох банків, але кожний банк окремо оформляє кредит клієнту на однакових погоджених умовах, передбачають:

- а) синдиковані позички;
- б) паралельні позички;
- в) звичайного кредиту;
- г) дисконтного кредиту.

17. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

18. Метод, який передбачає придбання короткострокових цінних паперів (терміном 2 – 3 роки) в межах короткострокового часового інтервалу:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

19. Доручення своєму банку про інкасування певної суми, що належить отримати від покупця проти вручення пакета документів: фінансових документів, що супроводжуються комерційними документами; комерційних документів, що не супроводжуються фінансовими документами, – це:

- А) відкрите інкасо;
- Б) закрите інкасо;
- В) чисте інкасо;
- Г) документарне інкасо.

20. Позичка має бути повернена позичальником банку в заздалегідь обумовлений строк, тобто він конкретизує повернення кредиту в певний час, означає:

- а) принцип забезпеченості позичок;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип строковості;
- г) принцип платності.

21. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) – надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

22. Метод, направлений на отримання доходу. Даний метод доцільно використовувати в період падіння відсоткових ставок:

- а) «сходів»;
- б) довгострокового акцепту;
- в) короткострокового акцепту;
- г) «штанги».

23. Акредитив, який може бути анульований або умови якого може змінити банк-емітент за вказівкою клієнта (імпортера) без попереднього повідомлення бенефіціара, – це:

- А) покритий акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) відкличний акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

24. Вкладання позичкових коштів у конкретні господарські процеси, проекти, заходи, припускає:

- а) принцип строковості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

25. Особлива форма надання короткострокового кредиту банком, якщо розмір платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта, – це:

- а) депозит;
- б) овернайт;
- в) овердрафт;
- г) ліміт.

26. Політика здійснення банком операцій з цінними паперами, за якої загальний портфель цінних паперів банку складається з дохідних довгострокових інвестицій та ліквідних короткострокових вкладень, називають політикою:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

27. Акредитив, який не можна анулювати або змінювати без згоди експортера (бенефіціара), – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

28. Захистити інтереси банку і не допустити збитків від неповернення боргу внаслідок неплатоспроможності позичальника має:

- а) принцип строковості повернення;
- б) цільовий характер кредитування;
- в) принцип забезпеченості позичок;
- г) принцип платності.

29. Онкольний кредит банку – це:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) кредит до запитання.

30. Комбінування стратегії короткострокового та довгострокового акцептів поєднує в собі метод, який полягає в інвестуванні основної маси коштів у цінні папери як з невеликими, так і з тривалими термінами обігу, і лише незначну частину портфеля складають середньострокові цінні папери:

- а) короткострокового акцепту;
- б) «сходинок»;
- в) процентних очікувань;
- г) «штанги».

Ректорська робота з дисципліни «Банківські операції» 26

1. Валютні операції. Касові торговельні угоди типу тод, том спот. Строкові торговельні валютні операції: форвардні угоди, валютні ф'ючерси, валютні опціони, валютні угоди «своп», валютний арбітраж: види і техніка здійснення.

Задача.

Облігація банку номіналом 100 тис. грн. і терміном 5 років, проценти за якою будуть сплачуватись щорічно за ставкою 15% річних, куплена за курсом 96%. Отримані проценти будуть реінвестуватись за складною ставкою 10% річних.

Визначити:

- 1) ціну купівлі облігації;
- 2) суму щорічних процентів, нарахованих на облігацію;
- 3) дохід від реінвестування нарахованих процентів;
- 4) дохід від купівлі облігації за ціною, що менше номіналу;
- 5) загальний дохід від облігації, якщо отримані проценти будуть реінвестуватись за складною ставкою 10% річних.

Тести:

1. Акредитив, під який банк-емітент надає в розпорядження іноземного банку, що виконуватиме акредитив, валютні кошти через відкриття депозиту у виконуючому банку, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

2. Найпоширенішою формою банківського строкового кредитування є:

- а) контокорентний рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) простий позичковий рахунок;
- г) поточний рахунок з овердрафтом.

3. Вид короткострокового комерційного кредиту, який повинен погашатися позичальником на першу вимогу кредитора:

- а) незабезпечений кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) овердрафт;
- г) онкольний кредит.

4. При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) котирування цінних паперів на фондовому ринку;
- б) якість цінних паперів;
- в) кількість цінних паперів;
- г) платоспроможність емітента цінних паперів.

5. Акредитив, під який валютні кошти не надаються, тобто не заморожуються, – це:

- А) відкличний акредитив;
- Б) безвідкличний акредитив;
- В) покритий акредитив;
- Г) непокритий акредитив.

6. На якому рахунку може бути тільки активне (дебетове) сальдо, кожний факт видачі і погашення кредиту оформляється відповідними документами клієнта або банку (платіжне доручення, розпорядження кредитного відділу банку операційному відділу тощо)?

- а) на контокорентному рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на простому позичковому рахунку;
- г) на поточному рахунку з овердрафтом.

7. Особливий вид економічних відносин з приводу кредитування банками своїх позичальників під заставу нерухомого майна – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) дисконтний кредит;
- г) онкольний кредит.

8. Депозитарна діяльність банків з цінними паперами не включає:

- а) реєстраторську діяльність;
- б) послуги зберігача;
- в) управління портфелями цінних паперів клієнта;
- г) первинний випуск і розміщення цінних паперів іншого емітента.

9. До основних форм міжнародних торговельних розрахунків відносять:

- А) платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, розрахунковий чек, платіжна вимога;
- Б) акредитива та вексельна форма розрахунків;
- В) банківський переказ, інкасо, документарний акредитив;
- Г) акредитивна, інкасова, вексельна форми розрахунків, а також форми розрахунків за розрахунковими чеками та з використанням розрахункових документів на паперових носіях та в електронному вигляді.

10. Банком в окремих випадках, наприклад при кредитуванні позичальника під заставу векселів, застосовується:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) контокорентний рахунок;
- г) поточний рахунок з овердрафтом.

11. Кредит без забезпечення, виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит – це:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

12. Цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого процента (якщо інше не передбачено умовами випуску), називають:

- а) привілейованою акцією;
- б) облігацією;
- в) депозитним сертифікатом;
- г) векселем.

13. Які документи використовуються при чистому інкасо:

- А) термінова тратта або тратта на пред'явника;
- Б) комерційні рахунки-фактури або інвойс;
- В) фінансові документи (векселі, чеки та інші);
- Г) страхові поліси або сертифікати тощо.

14. Активно-пасивний рахунок, на якому обліковуються всі операції банку з клієнтом, – це:

- а) простий позичковий рахунок;
- б) спеціальний позичковий рахунок;
- в) поточний рахунок з овердрафтом;
- г) кореспондентський рахунок.

15. Банки надають надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком, стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію:

- а) овердрафт;
- б) іпотечний кредит;
- в) бланковий кредит;
- г) онкольний кредит.

16. Торгівля цінними паперами за власні кошти – це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції;
- г) розрахунково-клірингова діяльність.

17. Операції, що не пов'язані з комерційною діяльністю підприємств, організацій, громадян, експортом та імпортом товарів (послуг), а також рухом капіталу, – це:

- А) поточні торговельні операції;
- Б) поточні неторговельні операції;
- В) валютні операції, пов'язані з рухом капіталу;
- Г) валютно-обмінні операції.

18. На якому рахунку відбивають, з одного боку (за дебетом), заборгованість банку і всі платежі з рахунку за дорученням клієнта, а з іншого (за кредитом) — надходження коштів у банк від платників, у вигляді вкладів, повернення позичок тощо?

- а) на простому позичковому рахунку;
- б) на спеціальному позичковому рахунку;
- в) на поточному рахунку з овердрафтом;
- г) на кореспондентському рахунку.

19. Згода банку-кредитора надати позику в майбутньому в обсязі, який не перевищує заздалегідь обумовлені розміри за певний проміжок часу, без проведення додаткових спеціальних переговорів – це:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

20. До іпотечних цінних паперів належать:

- а) сертифікати, чеки, лотереї;
- б) облігації, сертифікати, заставні;
- в) акредитиви, облігації, чеки;
- г) казначейські зобов'язання, сертифікати, платіжки.

21. Крос-курс – це:

- А) різниця між курсами продавця та покупця;
- Б) курс, згідно з яким банк продає валюту;
- В) співвідношення між двома валютами, яке визначено через їх курс до третьої валюти;
- Г) курс, згідно з яким банк-резидент купує іноземну валюту за національну.

22. Розподіл кредитів між клієнтами, які здійснюють свою діяльність у різних галузях економіки, означає:

- а) портфельна диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) галузева диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.

23. Кредитна угода, відповідно до якої протягом передбаченого договором терміну банк виділяє позичальнику кредит у межах узгодженої суми (ліміту кредитування) на умовах, що відрізняються від умов одноразового надання кредиту:

- а) інвестиційний кредит;
- б) іпотечний кредит;
- в) кредитна лінія;
- г) кредит до запитання.

24. Цінні папери за формою існування поділяються на:

- а) паперові та бланкові;
- б) електронні та в формі квитанцій;
- в) документарні та бездокументарні;
- г) бланкові та електронні.

25. Операція з купівлі іноземної валюти за гривні – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

26. В розподілі кредитів між позичальниками, які перебувають у різних населених пунктах, регіонах або країнах, полягає:

- а) галузева диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) портфельна диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.

27. Кредит, який надається тільки в національній грошовій одиниці фізичним особам – резидентам України на придбання товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку, якщо інше не передбачено умовами кредитного договору, – це:

- а) кредитна лінія;
- б) інвестиційний кредит;
- в) споживчий кредит;
- г) іпотечний кредит.

28. Професійна діяльність з торгівлі цінними паперами включає:

- а) андеррайтинг, зберігання, управління;
- б) дилерську діяльність, андеррайтинг, експертизу;
- в) брокерську, дилерську діяльність, андеррайтинг, діяльність з управління цінними паперами;
- г) брокерську діяльність, експертизу, зберігання.

29. Операція з продажу іноземної валюти за гривні – це:

- А) торгівля іноземною валютою;
- Б) купівля іноземної валюти;
- В) продаж іноземної валюти;
- Г) обмін (конвертація) іноземної валюти.

30. Розподілення кредитів банку між широким колом клієнтів, у тому числі великими і малими компаніями, підприємствами малого бізнесу, фізичними особами, урядовими та громадськими організаціями, домашніми господарствами тощо з різноманітними джерелами доходу і заставою, означає:

- а) галузева диверсифікація;
- б) географічна диверсифікація;
- в) портфельна диверсифікація;
- г) диверсифікація продуктів та послуг.